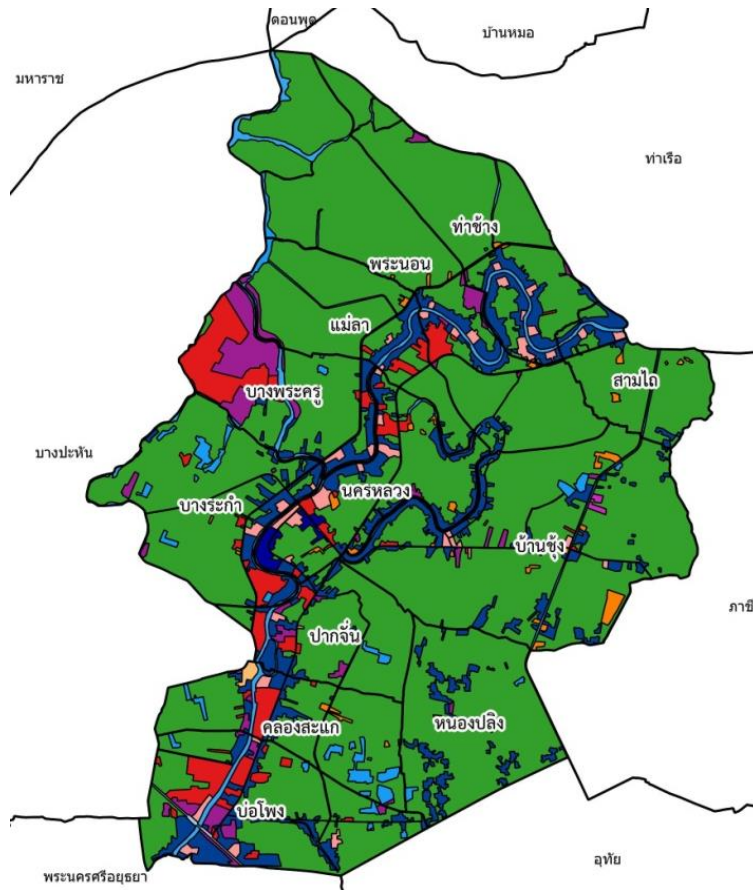

แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลบ่อโพง ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

จัดทำโดย

นายอนุสรณ์ เอี่ยมผดุง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๒ ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ

แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของตำบล บ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการจัดเวทีชุมชนในระดับหมู่บ้าน และตำบล ภายใต้หลักการที่ชุมชนมีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจในการกำหนดแผนพัฒนาพื้นที่ด้วยตนเอง ภายใต้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เป็นการวางแผนปรับปรุงพัฒนาอาชีพการเกษตร โดยมุ่งการสร้างรายได้ การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรในการพัฒนาการผลิตด้านการเกษตร ภายใต้ศักยภาพของพื้นที่และศักยภาพของชุมชน และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่บัญญัติภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตราที่ ๗๘ (๕) จัดระบบงานราชการ แร่งงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการบริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตราที่ ๘๗ ที่รัฐจะต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

๑. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

ดังนั้น จึงได้จัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาการเกษตรของตำบลบ่อโพรง ซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารฉบับนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรของตำบลบ่อโพรง ได้เป็นอย่างดี

นายอนุสรณ์ เอี่ยมผดุง
สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง
กรกฎาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(๓)
สารบัญภาพ	(๕)
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๔
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๔
๒.๒ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๔
๓ สภาพภูมิอากาศ	๕
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๕
๓.๒ ฤดูกาล	๕
๓.๓ ปริมาณน้ำฝน	๖
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๗
๔ เส้นทางคมนาคม	๘
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๘
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ	๙
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๙
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๑
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๑
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๑
๖.๓ จำนวนครัวเรือน	๑๒
๖.๔ การศึกษา	๑๒
๖.๕ สาธารณสุข	๑๒
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๒
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๓
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๔
๙ องค์กรและสถาบันต่างๆ	๑๔
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์	๑๖
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑๖

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๒๑
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๒๗
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๒๗
๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไข	๔๔
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๔๘
บทที่ ๓ ทิศทางและแนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	
๑ แนวทางการพัฒนา	๕๑
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า	๕๑
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๕๒
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๕๔
๒ สรุปลำดับโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๕๖
ภาคผนวก	๖๔

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ แสดงจำนวนตำบล หมู่บ้านและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒
๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
๓ ปริมาณน้ำฝนเป็นรายเดือน พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕	๗
๔ แสดงข้อมูลอุณหภูมิลีเยี่ย	๗
๕ แสดงจำนวนประชากรและครัวเรือน	๑๒
๖ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๓
๗ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๔
๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑๕
๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามอายุ	๑๖
๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร	๑๗
๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร	๑๗
๑๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๘
๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๙
๑๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๑๙
๑๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร	๑๙
๑๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๐
๑๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๑
๑๘ แสดงทรัพยากรดิน	๒๔
๑๙ แสดงพื้นที่ตามเขตความเหมาะสมในการปลูกข้าว	๒๗
๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว	๒๙
๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๐
๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว	๓๑
๒๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว	๓๓
๒๔ แสดงจุดรับซื้อข้าว	๓๔
๒๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ ในด้านการผลิตข้าว	๓๕
๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า	๓๖
๒๗ แสดงปริมาณการผลิตกล้วยน้ำว้า	๓๗
๒๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า	๓๙
๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า	๓๙
๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง	๔๐
๓๑ แสดงปริมาณการผลิตมะม่วง	๔๑
๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง	๔๓

๓๓	แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง	๔๓
๓๔	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข	๔๔
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๔๘

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
๑ แผนที่แสดงอาณาเขต	๑
๒ แผนที่แสดงเขตการปกครอง	๓
๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดิน	๕
๔ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๔ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕	๖
๕ แผนที่แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๕	๘
๖ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม	๙
๗ แผนที่แสดงแม่น้ำ เส้นทางน้ำ	๑๐
๘ แผนที่แสดงลุ่มน้ำ	๑๐
๙ แผนที่แสดงเขตชลประทาน	๑๑
๑๐ แสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๓
๑๑ แสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๔
๑๒ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ	๑๖
๑๓ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๗
๑๔ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๘
๑๕ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๘
๑๖ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๒๑
๑๗ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน	๒๔
๑๘ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดิน	๒๕
๑๙ แสดงแม่น้ำ เส้นทางน้ำ	๒๖
๒๐ แสดงพื้นที่ลุ่มน้ำ	๒๖
๒๑ แสดงเขตชลประทาน	๒๗
๒๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๘
๒๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว	๒๘
๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)	๒๙
๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๐
๒๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๐
๒๗ แสดงปริมาณการปลูกข้าว	๓๑
๒๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว	๓๒
๒๙ แสดงวิธีการตลาดข้าว	๓๔
๓๐ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว	๓๕
๓๑ แสดงการผลิตกล้วยน้ำว้า	๓๖
๓๒ แสดงพื้นที่การปลูกมะม่วง	๔๑

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลบ่อโพง ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอนครหลวง โดยมีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านทางทิศตะวันตกของตำบล ทำให้หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓ ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำป่าสัก โดยมี หมู่ที่ ๒ หมู่ที่ ๔ และ หมู่ที่ ๕ ตั้งติดกับแม่น้ำป่าสักทิศตะวันออก ส่วนหมู่ที่ ๖ และหมู่ที่ ๗ ตั้งอยู่ถัดไปออกไปทางทิศตะวันออก อำเภอนครหลวง แบ่งเขตการปกครอง เป็น ๑๒ ตำบล คือ บ่อโพง คลองสะแก ปากจั่น นองปลิง บ้านซุง นครหลวง สามไถ ท่าช้าง พระนอน แม่ลา บางพระครู บางระกำ มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๕.๗๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๙,๘๕๐ ไร่

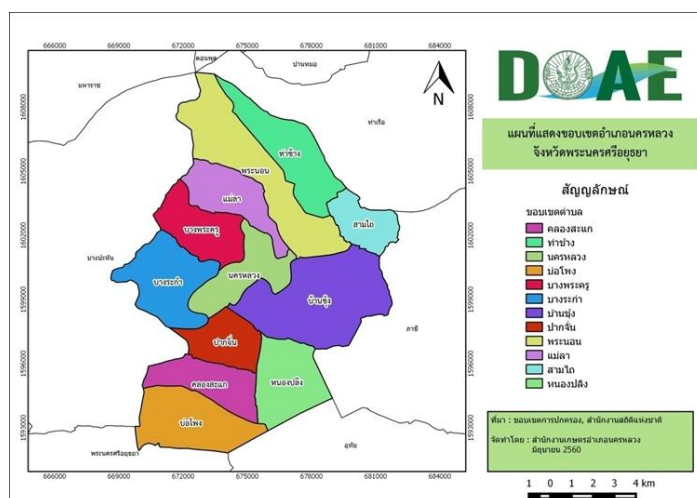
๑.๒. อาณาเขต

อาณาเขตของตำบลบ่อโพง คือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลคลองสะแก อำเภอพระนครศรีอยุธยา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลหนองปลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลขยาย อำเภอบางปะหัน

ตำบลบ่อโพง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๗ หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ ๑	ชื่อ	บ้านเกาะ
หมู่ที่ ๒	ชื่อ	บ้านท่าวัด
หมู่ที่ ๓	ชื่อ	บ้านต้นโพธิ์
หมู่ที่ ๔	ชื่อ	บ้านท่าช้าง
หมู่ที่ ๕	ชื่อ	บ้านใหม่
หมู่ที่ ๖	ชื่อ	บ้านดาบ
หมู่ที่ ๗	ชื่อ	บ้านดาบ

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อตำบลบ่อโพง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๒ เทศบาล ๖ อบต. ๑๒ ตำบล ๗๔ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๒ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๖ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนตำบล หมู่บ้านและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตำบล	หมู่บ้าน (จำนวน)	เทศบาลตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบล
๑. นครหลวง	๙	๑	
๒. ท่าช้าง	๘	๑	
๓. บ่อโพง	๗		๑
๔. บ้านซึ้ง	๗		๑
๕. ปากจั่น	๖		๑
๖. บางระกำ	๖		
๗. บางพระครู	๔		
๘. แม่ลา	๖		๑
๙. หนองปลิง	๕		๑
๑๐. คลองสะแก	๕		๑
๑๑. สามไถ	๔		
๑๒. พระนอน	๗		
รวม	๗๔	๒	๖

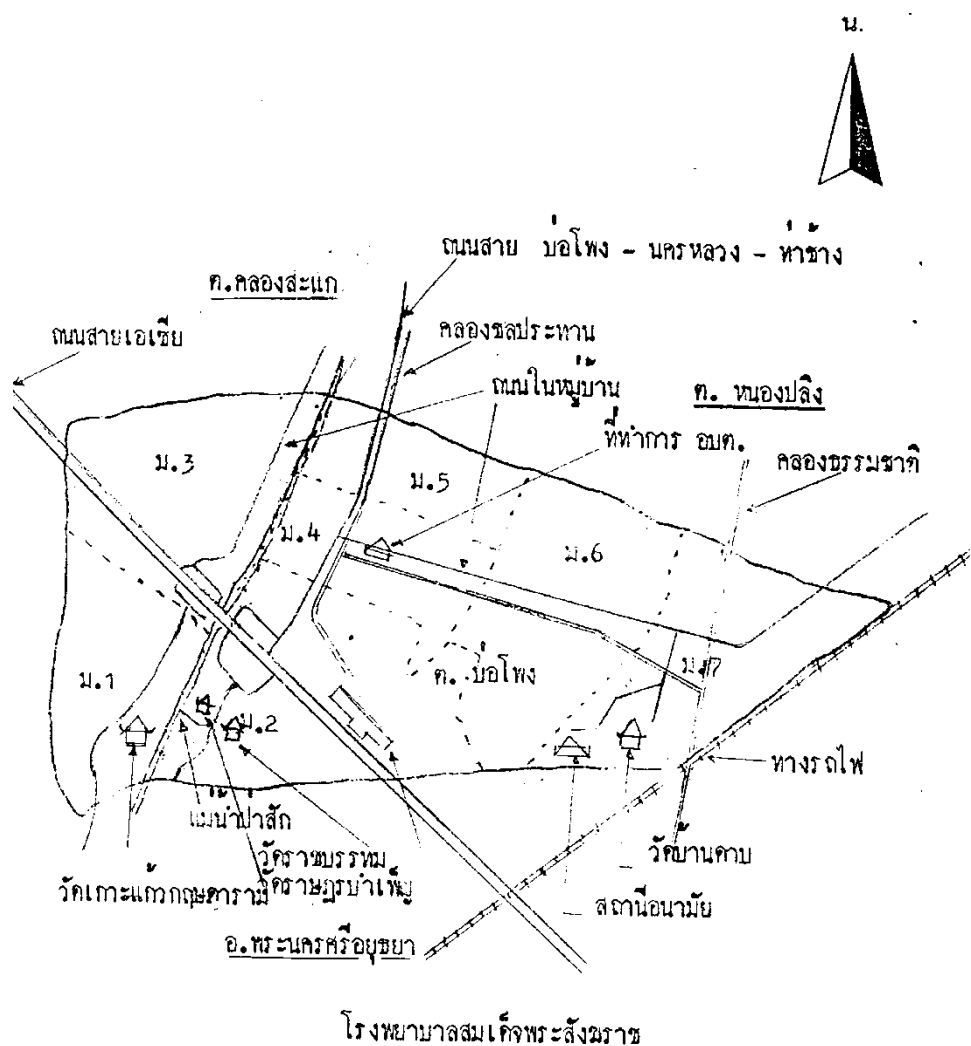
ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
๑. นครหลวง			๑	๙	
๒. ท่าช้าง			๑	๘	
๓. บ่อโพง		๑		๗	
๔. บ้านซึ้ง		๑		๗	
๕. ปากจั่น		๑		๖	
๖. บางระกำ				๖	
๗. บางพระครู				๔	

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
๘. แม่ลา		๑		๖	
๙. หนองปลิง		๑		๕	
๑๐. คลองสะแก		๑		๕	
๑๑. สามไถ				๔	
๑๒. พระนอน				๗	

(ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒ แผนที่การแบ่งเขตการปกครอง ตำบลบ่อโพธิ์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ตำบลบ่อโพง มีลักษณะเป็นที่ราบ บริเวณสองริมฝั่งแม่น้ำจะเป็นที่ดอน ลาดเอียงออกไปทางด้านนอกของฝั่งแม่น้ำ คือ บริเวณทุ่งนาของเกษตรกร

๒.๒ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

๑) ชุดดิน ตำบลบ่อโพง มีชุดดินทั้งหมด ๓ ชุด คือ

- ชุดดินบางเลน
- ชุดดินราชบุรี
- ชุดดินอยุธยา

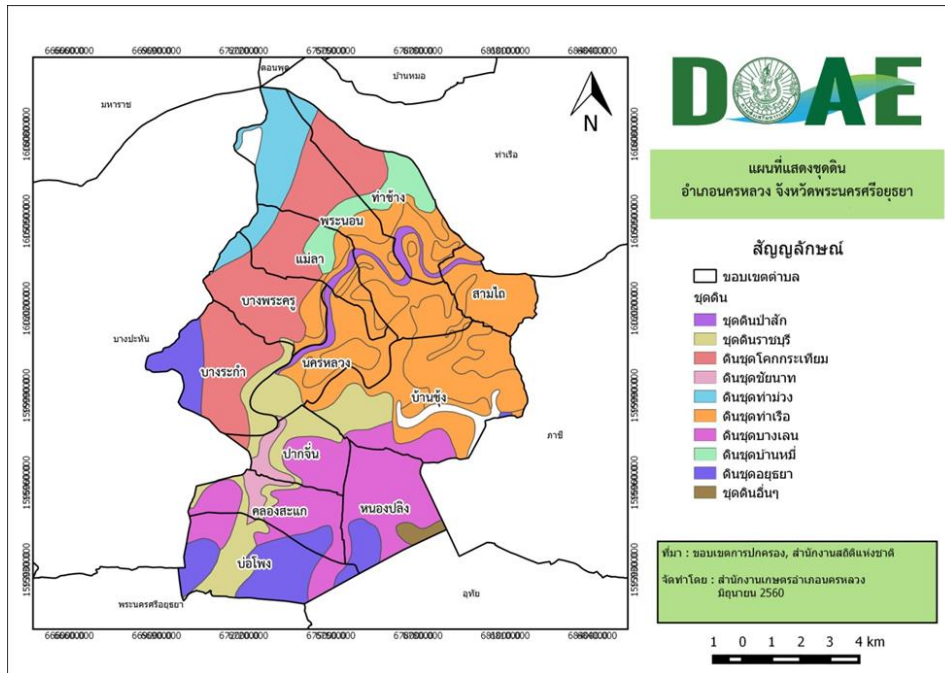
๒) สมรรถนะของดิน ดินในตำบลบ่อโพงเป็นส่วนใหญ่ เป็นดินเหนียวปนร่วนและแยกได้ตามลักษณะของดินแต่ละชุดดังนี้

ดินชุดบางเลน มีลักษณะและสมบัติของดิน เป็นดินลิก ดินบนเป็นดินเหนียว สีเทาเข้มมีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกลาง (pH ๗.๐) ดินบนตอนล่าง เป็นดินเหนียวสีเทาถึงสีเทาปนน้ำตาลอ่อน จุดประสีน้ำตาลแก่ ดินบนมีสีเทาเข้มหรือสีดำ มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีแดงปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๖.๕) ดินล่างตอนล่างเป็นดินเหนียว มีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๖.๕) มีจุดประสีเหลืองปนน้ำตาลและสีแดงดินล่างลิกลงไปจะพบดินเลนสีน้ำเงิน มีปริมาณกำมะถันต่ำ จะพบรอยอุกและผลึกยิปซัม

ดินชุดราชบุรี มีความลิกของดินลิกมากความลาดชัน ๐.๑% การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว การยอมให้น้ำซึมผ่านช้า การไหลผ่านของน้ำช้า อินทรีย์วัตถุปานกลาง (๑.๕ - ๒๐.๕%) มีความเหมาะสมดีในการปลูกข้าว แต่มีข้อจำกัดเรื่องน้ำท่วม และไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชไร่ เนื่องจากการระบายน้ำไม่ดี

ดินชุดอยุธยา มีลักษณะเป็นกลุ่มดินเหนียวลิกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลิกกว่า 100 ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ดินเป็นกรดจัดมาก ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแวง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

๓) การใช้ที่ดิน ที่ดินในตำบลบ่อโพงส่วนมากจะใช้ในการทำการเกษตร คือ การทำนาซึ่งเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สำหรับการทำพืชไร่ก็จะมีบ้างเล็กน้อย ในฤดูแล้ง และไม้ผล ไม้ยืนต้น ไร่นา-สวนผสม และพืชผักบางส่วน ชุดดินที่เหมาะสมกับการเพาะปลูก

ภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชนิดดินตำบลบ่อโพง
(ที่มา: สำนักเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ตำบลบ่อโพง อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ปกคลุมในช่วงฤดูหนาว ทำให้บริเวณอำเภอนครหลวงประสบกับสภาวะอากาศหนาวเย็น และแห้งแล้ง และมรสุมอีกชนิดหนึ่ง คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ปกคลุมในช่วงฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตก

๓.๒ ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของอำเภอนครหลวงออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งมีคุณสมบัติเย็นและแห้ง จะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากอำเภอนครหลวง ตั้งอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ในเขตภาคกลาง อิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวจะช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้อากาศหนาวเย็นช้ากว่าสองภาคดังกล่าว โดยเริ่มมีอากาศหนาวเย็น ประมาณกลางเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

- ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลง คือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบน

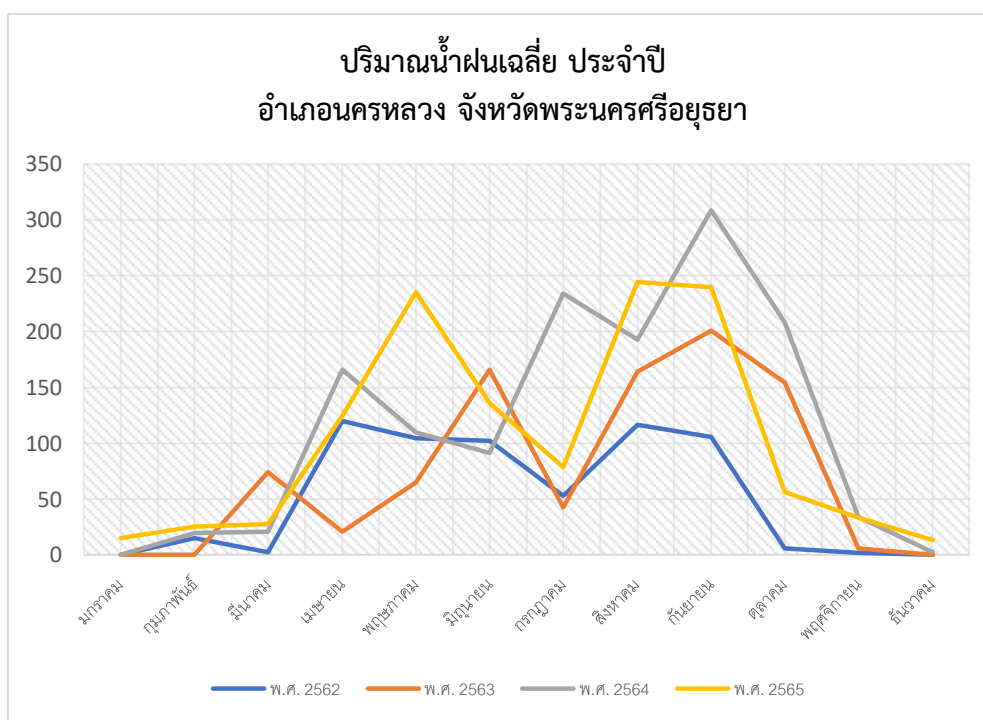
ประกอบกับลมที่พัดปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้เป็นลมฝ่ายใต้ ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายน

- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพัดผ่านบริเวณภาคกลาง และภาคเหนือเป็นลำดับ ในระยะนี้ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดในรอบปี และเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

ตำบลบ่อโพรง มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มน้ำ และมีพื้นที่ไม่ค่อยกว้างขวางนัก ทำให้ปริมาณฝนต่างกันไม่มาก โดยฝนที่เกิดขึ้นเป็นฝนในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในช่วงฤดูฝนเป็นส่วนใหญ่ และบางปีในช่วงฤดูฝนนี้อาจมีพายุดีเปรสชันเคลื่อนผ่านเข้ามาในบริเวณจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหรือใกล้เคียง ทำให้ฝนตกเพิ่มขึ้นอีก

อำเภอนครหลวง มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๓ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๗๔.๔๕ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในช่วงเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ และธันวาคม โดยมีปริมาณ ๐.๐๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กันยายน โดยมีปริมาณ ๒๐๑.๐ มิลลิเมตร

ภาพที่ ๔ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๔ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕
(ที่มา : สถานีฝนอำเภอ นครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๓ ปริมาณน้ำฝนเป็นรายเดือน พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

เดือน	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕
	ปริมาณฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณฝน (มิลลิเมตร)
ทั้งปี	๖๒๗.๐	๘๙๓.๕	๑๓๘๗.๗	๑๒๓๐.๐
มกราคม	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๑๕.๒
กุมภาพันธ์	๑๕.๑	๐.๐	๑๙.๕	๒๕.๒
มีนาคม	๒.๓	๗๔.๓	๒๑.๑	๒๗.๖
เมษายน	๑๑๙.๙	๒๐.๘	๑๖๕.๘	๑๒๔.๕
พฤษภาคม	๑๐๔.๔	๖๔.๙	๑๐๙.๔	๒๓๕.๔
มิถุนายน	๑๐๒.๑	๑๖๕.๗	๙๑.๒	๑๓๖.๓
กรกฎาคม	๕๒.๗	๔๒.๖	๒๓๔.๐	๗๘.๗
สิงหาคม	๑๑๖.๕	๑๖๔.๐	๑๙๓.๐	๒๔๔.๒
กันยายน	๑๐๕.๘	๒๐๑.๐	๓๐๘.๗	๒๓๙.๖
ตุลาคม	๖.๑	๑๕๔.๕	๒๐๘.๓	๕๖.๖
พฤศจิกายน	๒.๑	๕.๗	๓๓.๙	๓๓.๒
ธันวาคม	๐.๐	๐.๐	๒.๘	๑๓.๕

ที่มา : สถานีฝนอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ. ๒๕๖๕

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

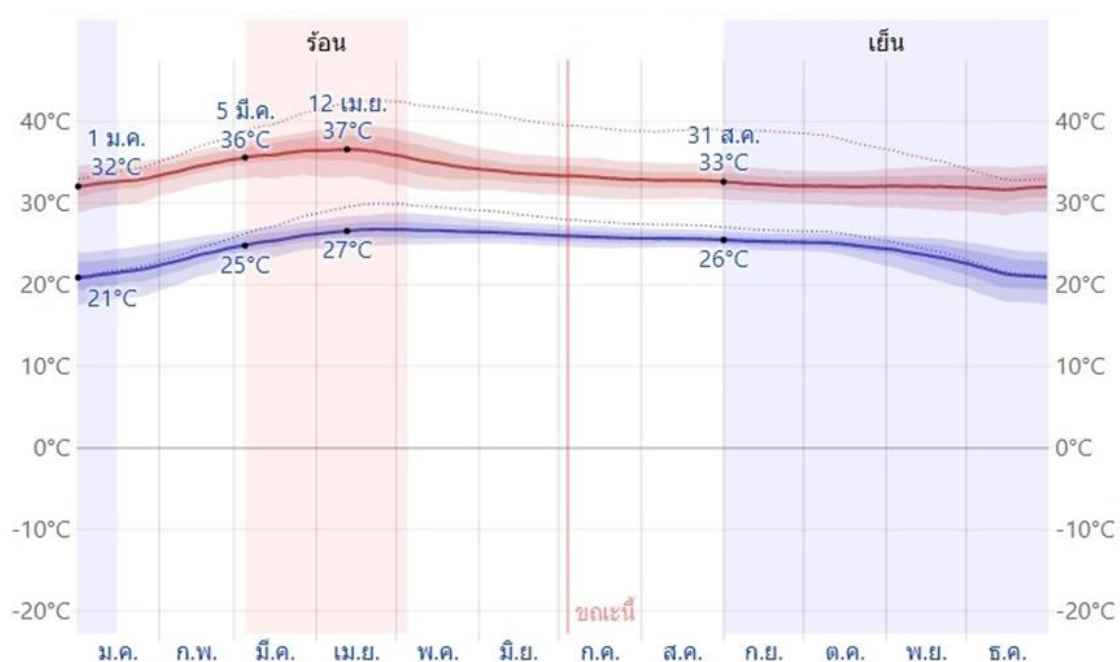
ตำบลบ่อโพง ตั้งอยู่ทางตอนกลางของประเทศ พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ถูกขนาบด้วยพื้นที่สูง ๓ ด้าน คือ ทิวเขาทางด้านตะวันตกของประเทศ และเขตเทือกเขาและที่สูงทางภาคเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นเขตที่ราบสูง จึงมีอุณหภูมิก่อนข้างสูงและมีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวไม่หนาวจัด เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนจัดในรอบปี

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอ นครหลวง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

เดือน	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
	(องศาเซลเซียส)	(องศาเซลเซียส)	(องศาเซลเซียส)
มกราคม	๓๓	๒๒	๒๗
กุมภาพันธ์	๓๔	๒๔	๒๙
มีนาคม	๓๖	๒๖	๓๐
เมษายน	๓๖	๒๗	๓๑
พฤษภาคม	๓๕	๒๗	๓๐
มิถุนายน	๓๔	๒๖	๒๙

เดือน	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
	(องศาเซลเซียส)	(องศาเซลเซียส)	(องศาเซลเซียส)
กรกฎาคม	๓๓	๒๖	๒๙
สิงหาคม	๓๓	๒๖	๒๙
กันยายน	๓๒	๒๕	๒๘
ตุลาคม	๓๒	๒๕	๒๘
พฤศจิกายน	๓๒	๒๔	๒๘
ธันวาคม	๓๒	๒๑	๒๖

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๕

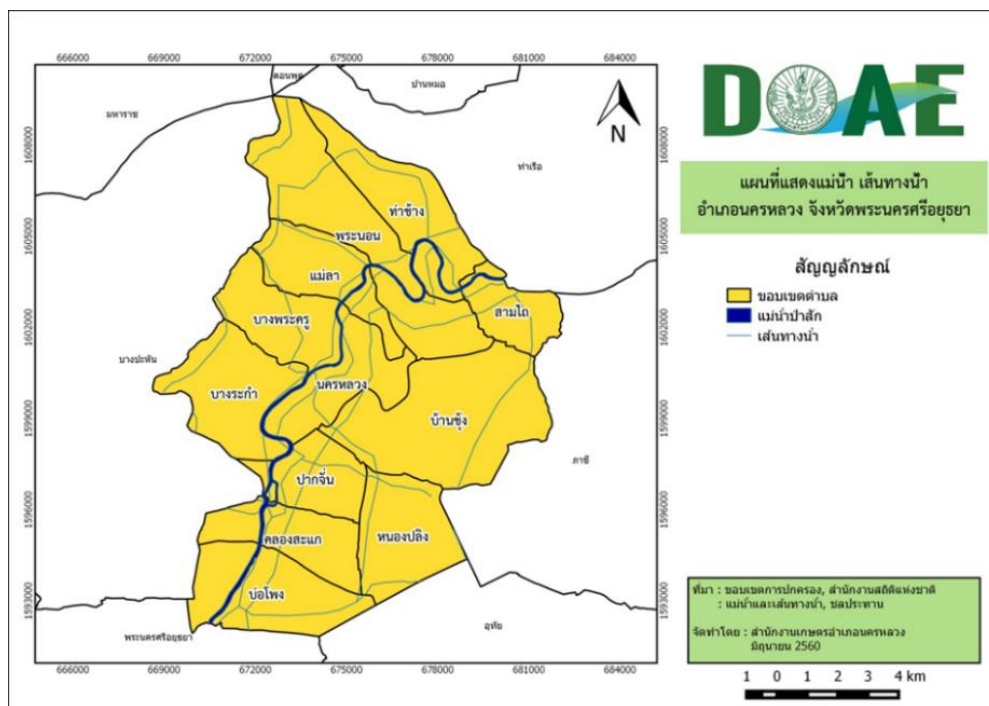
ภาพที่ ๕ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

สามารถเดินทางโดยรถส่วนตัว และ รถยนต์โดยสารประจำทาง สายอยุธยา – ท่าเรือ , สายอยุธยา – สระบุรี, รถสองแถวสายบ้านซึ้ง - อยุธยา, อยุธยา - ราชสีมา

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมในเขตตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

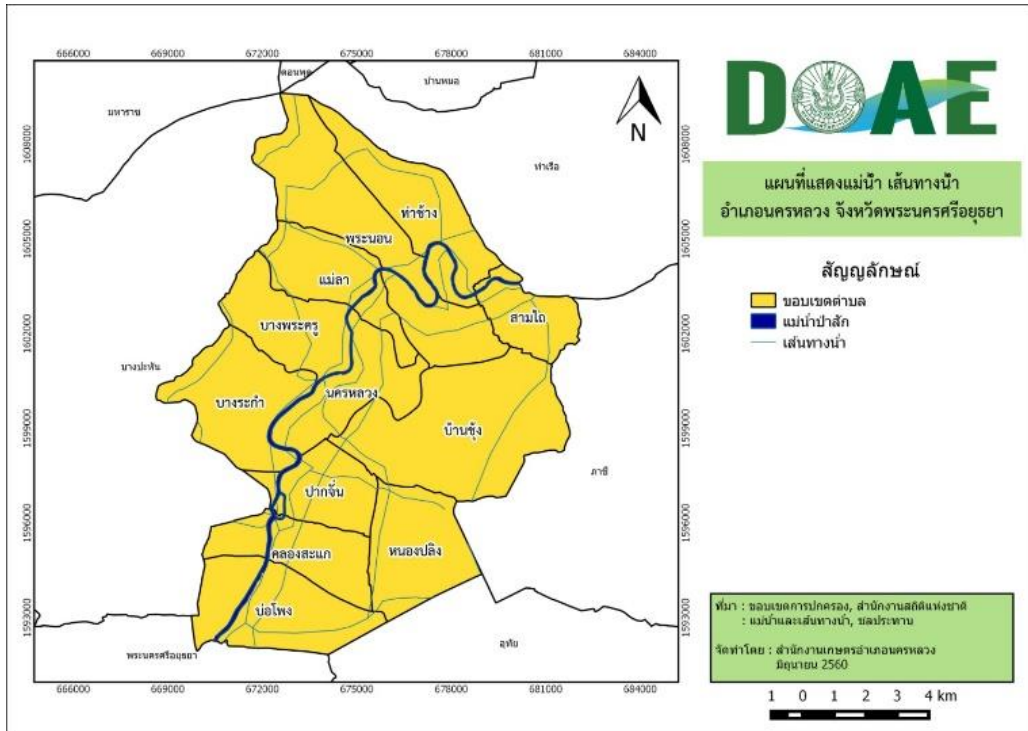
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

จากศาลาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถเดินทางมายังตำบลบ่อโพรง โดยใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒ เลี้ยวขวาบริเวณแยกบ่อโพรงเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๐๖๓ ระยะทางประมาณ ๑๗ กิโลเมตร

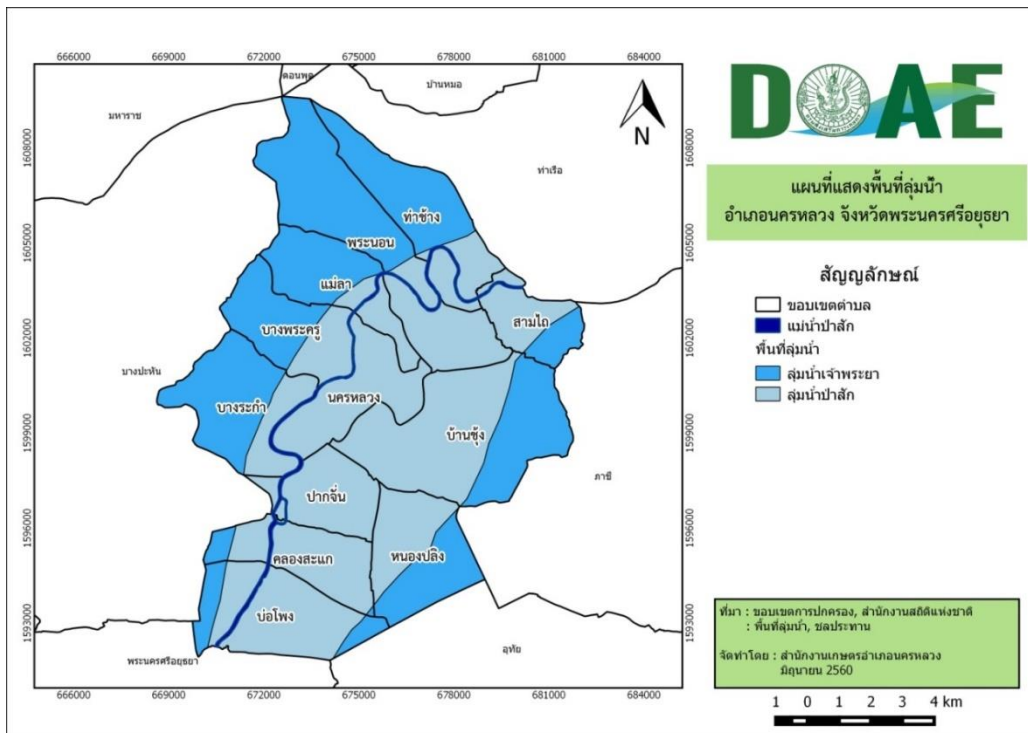
รถโดยสารประจำทาง บริการรถโดยสารประจำทาง จากอำเภอท่าเรือ-ตลาดเจ้าพรหม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยวิ่งผ่านตำบลสามไถ ท่าช้าง พระนอน แม่ลา นครหลวง ที่ว่าการอำเภอนครหลวง บ่อโพรง คลองสะแก บ่อโพรง และรถตู้โดยสารประจำทาง เส้นทางสระบุรี-พระนครศรีอยุธยา สามารถเดินทางไปยังจังหวัดสระบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

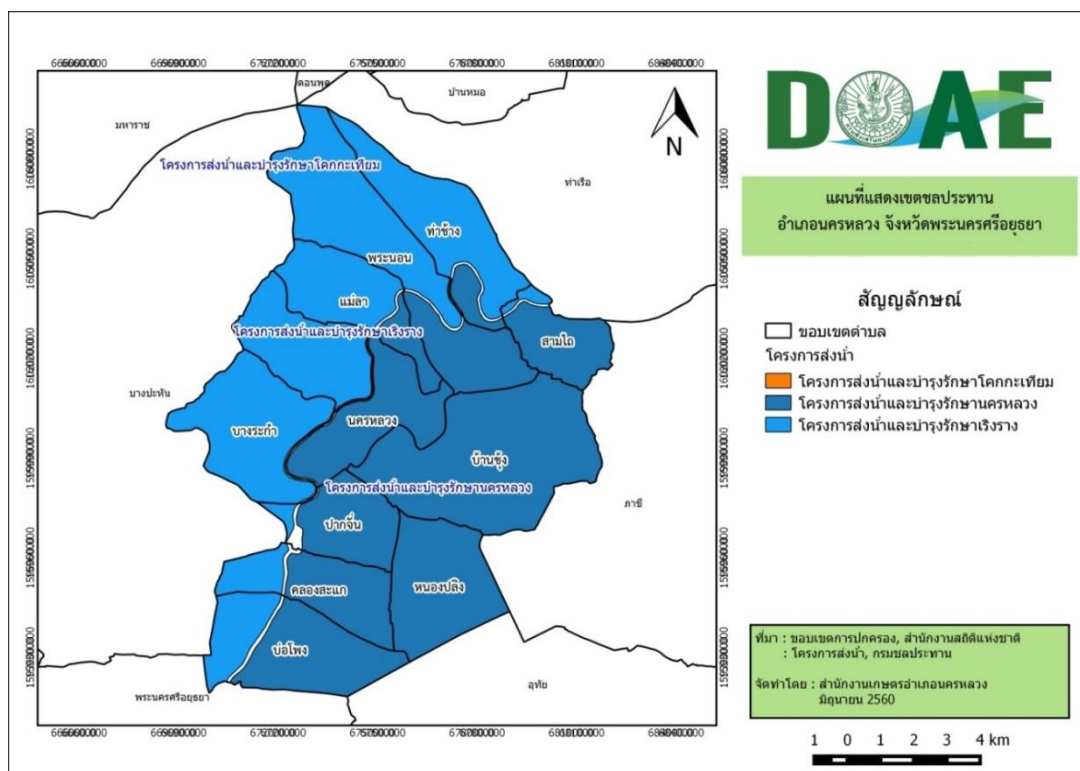
ตำบลบ่อโพรง มีแม่น้ำป่าสัก ไหลผ่าน พื้นที่ หมู่ ๑ และ ๓ อยู่ในเขตโครงการส่งน้ำที่รับผิดชอบ ๑ โครงการ ได้แก่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครหลวง ซึ่งโครงการจะส่งน้ำผ่านไปยังคลองชลประทาน ฯ และลำรางต่างๆ ในพื้นที่

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงแม่น้ำ เส้นทางน้ำ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงลุ่มน้ำ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเขตชลประทาน
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑) สภาพเศรษฐกิจการเกษตร ตำบลบ่อโพงมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๖,๒๙๐ ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร ที่สำคัญได้แก่ การทำนาปลูกข้าว มีพื้นที่ปลูกข้าว ๖,๑๙๐ ไร่ และมีการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น พืชไร่หลังนา ทำประมงและเลี้ยงสัตว์บ้างแต่ไม่มากนัก

๒) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านการเกษตร

เกษตรกรทำนาปลูกข้าวในฤดูนาปีและฤดูนาปรัง ปีละ ๑-๒ ครั้ง เนื่องจากพื้นที่การเกษตรที่ใช้ทำนาต้องอาศัยน้ำชลประทานวิธีการปลูกใช้ปลูกแบบนาหว่านน้ำตม ชนิดพันธุ์ข้าวที่ใช้เป็นข้าวเจ้าประเภทไม่ไวต่อช่วงแสง ได้แก่ พันธุ์ปทุมธานี ๑ สุพรรณบุรี ๑ กข๓๑ (ปทุมธานี ๘๐) กข๔๗ กข๖๑ ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๔๓๙,๑๕๙ ล้านบาท เป็นจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์ต่อหัวสูงเป็นลำดับที่ ๖ ของประเทศ โดยโครงสร้างทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับ

- อันดับที่ ๑ คือ สาขาการผลิตอุตสาหกรรม
 อันดับที่ ๒ คือ สาขาการขนส่ง การขายปลีกฯ
 อันดับที่ ๓ คือ สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ฯ

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

ประชากรทั้งสิ้น ๔,๗๘๐ คน เป็นชาย ๒,๒๗๖ คน เป็นหญิง ๒,๕๐๔ คน แบ่งตามรายการหมู่ได้ดังนี้

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามหมู่บ้าน

ที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากรชาย/คน	ประชากรหญิง/คน	รวม
๑	บ้านเกาะ	๑	๓๓๖	๙๘	๒๘๔	๓๑๓	๕๙๗
๒	บ้านท่าวัด	๒	๘๐๑	๑๓๔	๙๐๒	๙๗๗	๑,๘๗๙
๓	บ้านต้นโพธิ์	๓	๒๗๒	๒๑	๑๗๐	๑๙๖	๓๖๖
๔	บ้านท่าช้าง	๔	๒๙๕	๗๗	๑๖๒	๑๙๔	๓๕๖
๕	บ้านใหม่	๕	๒๙๗	๔๘	๑๔๒	๑๗๐	๓๑๒
๖	บ้านดาบ	๖	๓๒๔	๗๐	๓๒๒	๓๒๔	๖๔๖
๗	บ้านดาบ	๗	๓๓๑	๙๔	๒๙๔	๓๓๐	๖๒๔
รวม			๒,๖๕๖	๕๔๒	๒,๒๗๖	๒,๕๐๔	๔,๗๘๐

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, พ.ศ. ๒๕๖๕

๖.๔ การศึกษา

ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน ๓ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านดาบ โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุงบำเพ็ญ เปิดสอนในระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ชั้นอนุบาล ๑ - ประถมศึกษาปีที่ ๖ เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ่อโพง จำนวน ๑ ศูนย์

๖.๕ การสาธารณสุข

ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสถานพยาบาล จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ่อโพง

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ตำบลบ่อโพง มีวัดจำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ วัดบ้านดาบ วัดโพธิ์ทอง วัดราษฎร์บำรุงบำเพ็ญ วัดราชบรรทม และวัดเกาะแก้วเกษาราม

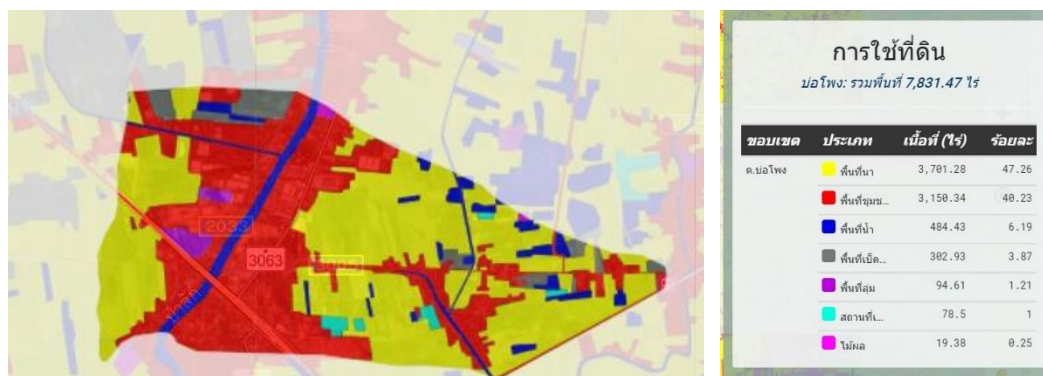
๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ
ประชากรในหมู่บ้านตำบลบ่อโพงนับถือศาสนาพุทธมีการทำบุญตามประเพณีและวันสำคัญต่างๆ ที่สืบทอดกันมา

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

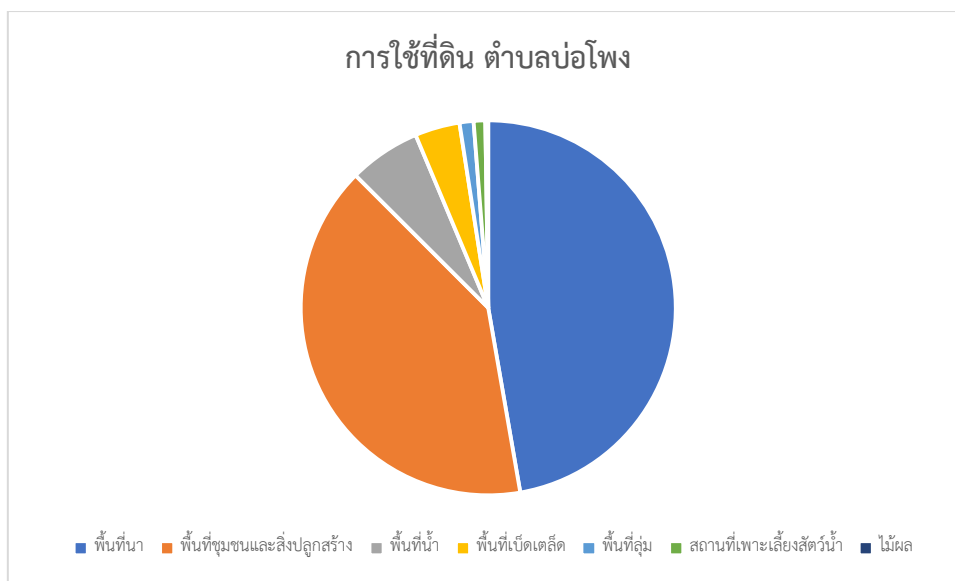
ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รายละเอียดตามตารางที่ ๕
ตารางที่ ๖ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอบ่อโพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่นา	๓,๗๐๑.๒๘	๔๗.๒๖
ไม้ผล	๑๙.๓๘	๐.๒๕
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๗๘.๕	๑
พื้นที่ลุ่ม	๙๔.๖๑	๑.๒๑
พื้นที่น้ำ	๔๘๔.๔๓	๖.๑๙
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๓,๑๕๐.๓๔	๔๐.๒๓
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๓๐๒.๙๓	๓.๘๗

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๑ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด จำนวน ๓,๒๖๗.๙๖ ไร่

๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๗ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารตำบลบ่อโพง	๙๔/๙	๗	บ่อโพง	๑๕	นางสาวอด เอี่ยมพิชัย

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๘ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านตาบการเกษตร	๑๑๐	๗	บ่อโพง	๑๕	นางวันดี ไบบัวเพื่อน

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลบ่อโพง

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุว์เรือนเกษตรกร

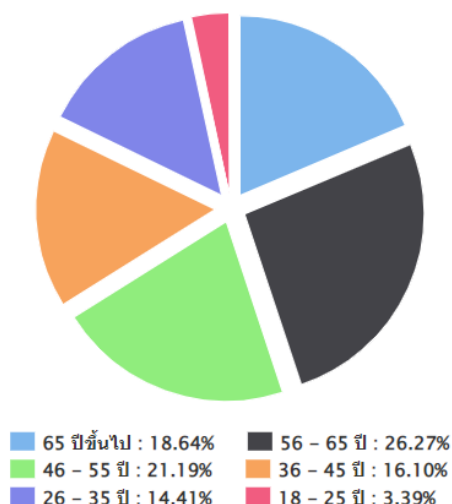
ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง มีครุว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๑๑๘ ครุว์เรือน (ตามทะเบียนบ้าน) โดยมีหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร อายุ ๕๖-๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๑ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒๗ รองลงมาอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๒๕ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๙ และอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๒ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖๔ ตามลำดับ

ตารางที่ ๙ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครุว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒๒	๑๘.๖๔
๕๖ - ๖๕ ปี	๓๑	๒๖.๒๗
๔๖ - ๕๕ ปี	๒๕	๒๑.๑๙
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๙	๑๖.๑๐
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๗	๑๔.๔๑
๑๘ - ๒๕ ปี	๔	๓.๓๙
รวม	๑๑๘	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๔

หัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑๒ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลบ่อโพง (ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๔)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

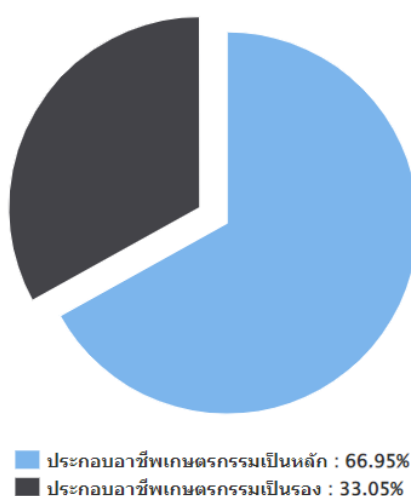
ตำบลบ่อโพรง มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๗๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๙๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๐๕

ตารางที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๗๙	๖๖.๙๕
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๙	๓๓.๐๕

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๔

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๑๓ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๔)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

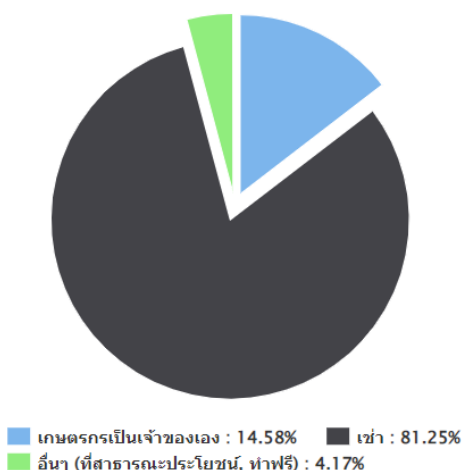
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลบ่อโพรง ส่วนใหญ่เป็นการเช่า จำนวน ๗๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒๕ รองลงมาคือเกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๑๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑๔	๑๔.๕๘
เช่า	๗๘	๘๑.๒๕
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๔	๔.๑๗

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๔

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๑๔ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลบ่อโพง
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๔)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรตำบลบ่อโพง มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด/น.ส.ทุกประเภท จำนวน ๑๔ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครั้วเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๑๔	๐	๐	๐	๑๔

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๔

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครั้วเรือน)

ภาพที่ ๑๕ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบ่อโพง
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๔)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๕ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร

๑ กลุ่ม สมาชิก ๔๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑ แห่ง สมาชิก ๑๕ ราย

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
บ่อโพรง			๑	๑๕	๑	๔๐	๑	๑๕				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๕

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.เครือข่าย) ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฎิรูป	
บ่อโพรง		๑			๑				๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๕

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๗ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๗ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๖ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ชลประทาน
บ่อโพรง					๖	๗			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๕

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง มีประชาชนชาวบ้าน จำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
บ่อโพรง	๑	นางบุญสม โปรยทอง	เลขที่ ๔ ม.๗ ต.บ่อโพรง อ.นครหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๕

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางสาวอด เอี่ยมพิชัย อายุ ๗๔ ปี

บ้านเลขที่ ๑๑๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลบ่อโพรง ส่วนใหญ่ปลูกข้าวร้อยละ ๙๕ และพื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (S๑) ร้อยละ ๑๐๐ โดยเป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน อากาศน้ำจากระบบชลประทานในการทำการเกษตร ๑๐๐ % ผลผลิตต่อไร่ อยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ พันธุ์ข้าวที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ส่งเสริมที่ทางการรับรองและมีความเหมาะสมกับพื้นที่ ต้นทุนผลิตค่อนข้างสูง โดยเฉพาะราคาปุ๋ยและสารเคมีที่มีราคาแพง

แนวทางการพัฒนา : ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต การใช้สารชีวภัณฑ์ ลดการเผาตอซัง การปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นต้น

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน
๒. การผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพ
๓. การผลิตไบโอดีเซลจากน้ำมันพืชใช้แล้ว
๔. การจัดทรงพุ่มที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช

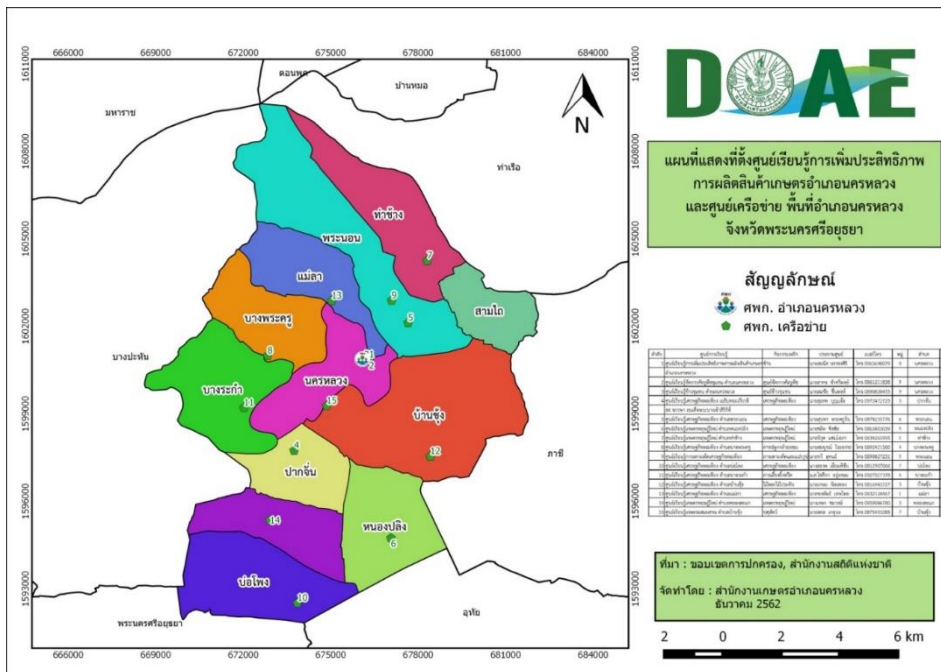
หลักสูตรบังคับ : ๑. เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน
๒. การผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพ
๓. การผลิตไบโอดีเซลจากน้ำมันพืชใช้แล้ว
๔. การจัดทรงพุ่มที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช

หลักสูตรเสริม : ๑. การผลิตน้ำหมักชีวภาพ
๒. การจัดทรงพุ่มมะนาว
๓. การผลิตไบโอดีเซลจากน้ำมันพืชใช้แล้ว

ตารางที่ ๑๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ-นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบ่อโพง	เศรษฐกิจพอเพียง	๗	บ่อโพง	นางสอาด เอี่ยมพิชัย	๐๘๑๒๙๐๗๐๖๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๖ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย ตำบลบ่อโพง (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๕)

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง ยังไม่มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

พื้นที่ตำบลบ่อโพง มีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มมีชุดดินที่เหมาะสมแก่การทำนา และมีพื้นที่อยู่ในเขตชลประทานทั้งหมด มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ คือ แม่น้ำป่าสักและคลองชลประทาน ๒ สายในหมู่ ๒ , ๔, ๕, ๖ และ ๗ พื้นที่ทำนาส่วนใหญ่อยู่ในหมู่ ๖ และ ๗ ตำบลบ่อโพงประกอบด้วยชุดดินหลายชุดดิน ชุดดินหลัก มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๒

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำน้ำและตะกอนน้ำทะเล แล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อย พบบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลหรือที่ราบลุ่มภาคกลาง ดินมีการระบายน้ำเลว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแหว่งเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยถูกละในดิน สีดินเป็นสีเทาหรือสีเทาแก่ตลอด มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน อาจพบเปลือกยิปซัมบ้างเล็กน้อย และพบชั้นดินเหนียวสีเทาที่มีจุดประสีเหลืองของสารจาโรไซต์ในระดับความลึกประมาณ ๑๐๐ ถึง ๑๕๐ ซม. ทั้บอยู่บนชั้นดินเลนตะกอนน้ำทะเลที่มีสีเทาปนเขียว ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก ถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา บางแห่งยกร่องปลูกไม้ยืนต้นและไม่ผลบางชนิด นอกฤดูทำนาบางบริเวณอาจใช้ปลูกพืชไร่ พวกพืชตระกูลถั่วต่างๆ บางพื้นที่ถูกปล่อยทิ้งไว้เป็นทุ่งหญ้า

ปัญหา ดินเป็นกรดจัดมาก และมีศักยภาพก่อให้เกิดความเป็นกรดของดินเพิ่มขึ้นในดินล่าง ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหว่ง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ บนสันร่องและร่องคูน้ำ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน ๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ ล้างและควบคุมไม่ให้ดินเกิดการกรดเพิ่มขึ้น เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่

กลุ่มชุดดินที่ ๒๑

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ลุ่มระหว่างสันทรายหรือระหว่างเนินทรายชายฝั่งทะเล มีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว เนื้อดินเป็นพวกดินทราย สีดินเป็นสีเทา พบจุดประสีน้ำตาล หรือสีเหลือง บางแห่งมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดินชั้นล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง แต่ถ้ามีเปลือกหอยปะปนอยู่ ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างจัด

การใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งทิ้งให้รกร้างว่างเปล่า มีวัชพืชต่างๆ ขึ้นอยู่ทั่วไป ปัญหา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื้อดินเป็นทรายหนา มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ ขาดแคลนน้ำ บางพื้นที่ดินอาจมีน้ำท่วมขัง หรือมีน้ำท่วมขังนานในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง หรือหว่านพืชปุ๋ยสด หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ควรมีการใช้วัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ควรมีการใช้วัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ๕ กิโลกรัม/หลุม

กลุ่มชุดดินที่ ๔

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็วหรือค่อนข้างเร็ว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแหว่งเป็นร่องในฤดูแล้ง และอาจมีรอยถูกลในดิน ดินบนมีสีดำ หรือเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทา น้ำตาล น้ำตาลอ่อนหรือเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลือง สีน้ำตาลแก่ หรือสีแดง อาจพบก้อนปูน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนจะมีปฏิกริยาเป็นกลางหรือต่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา บางแห่งยกร่อง เพื่อปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหา โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหว่ง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

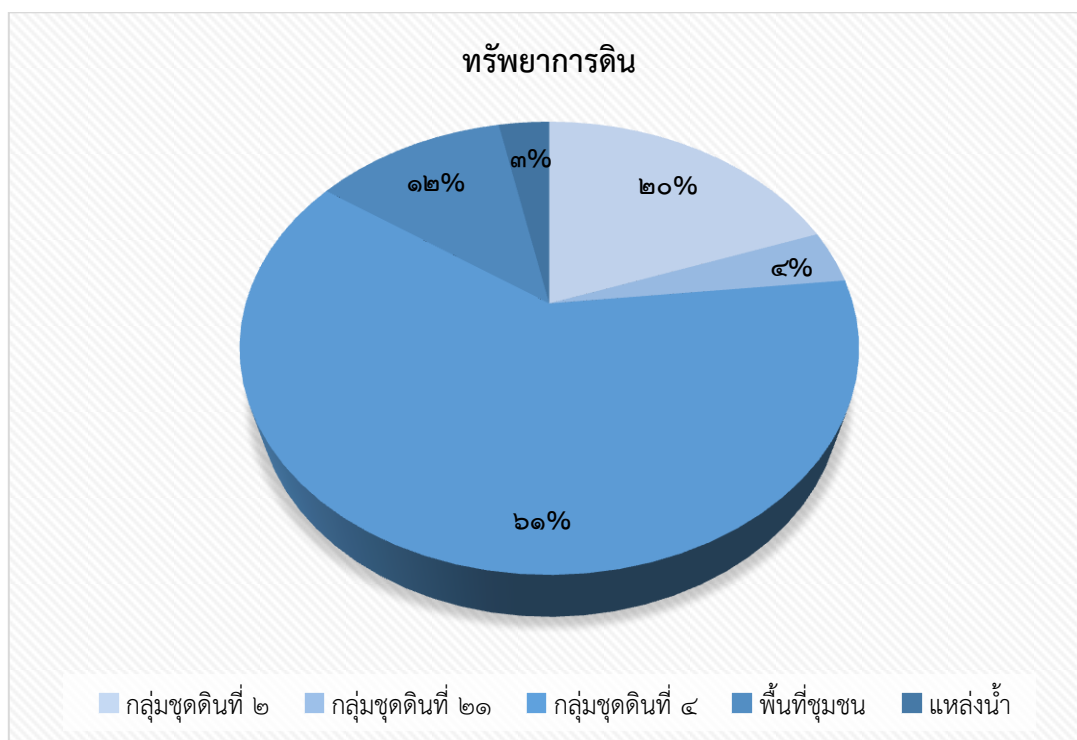
ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือ

ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

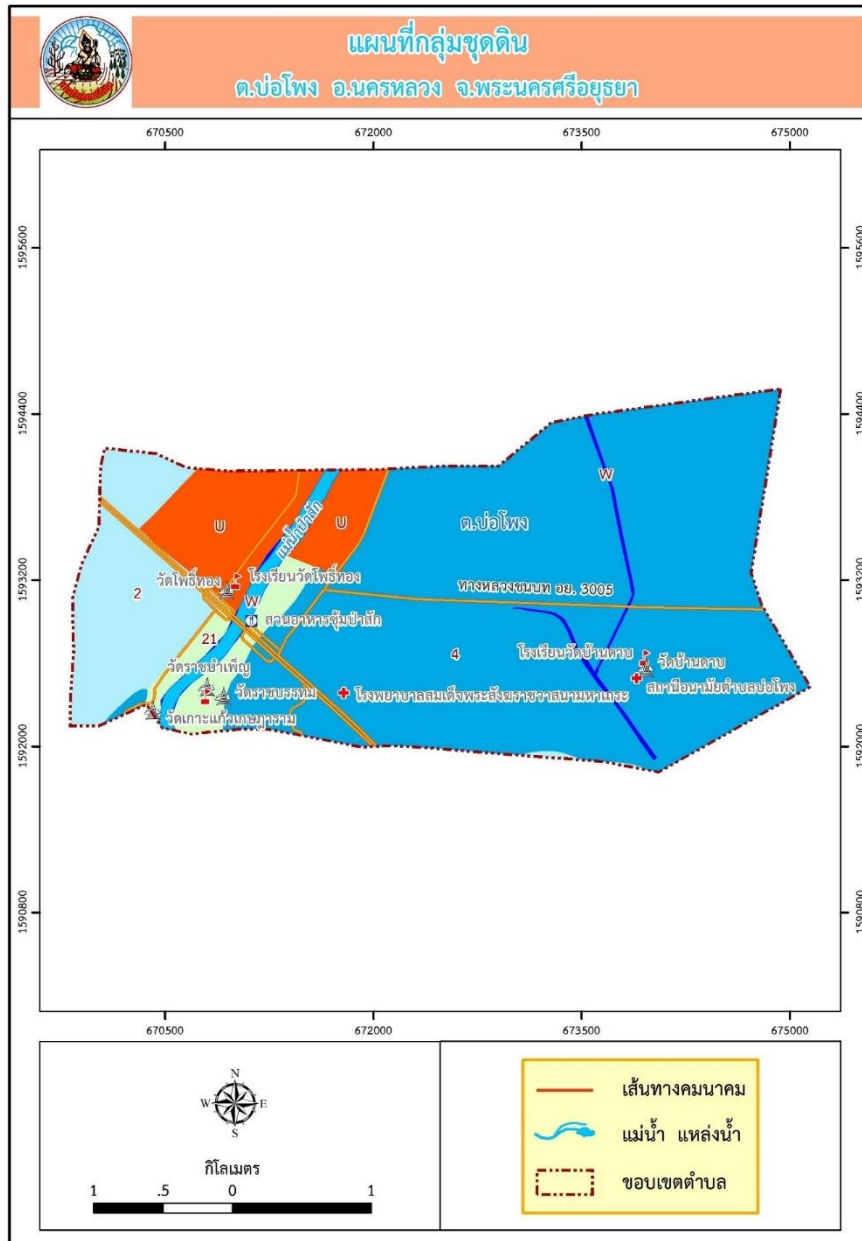
ตารางที่ ๑๘ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
กลุ่มชุดดินที่ ๒	๑,๕๕๔	๑๒
กลุ่มชุดดินที่ ๒๑	๓๐๒	๔
กลุ่มชุดดินที่ ๔	๔,๙๐๒	๖๑
พื้นที่ชุมชน	๙๖๑	๑๒
แหล่งน้ำ	๒๕๔	๓

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

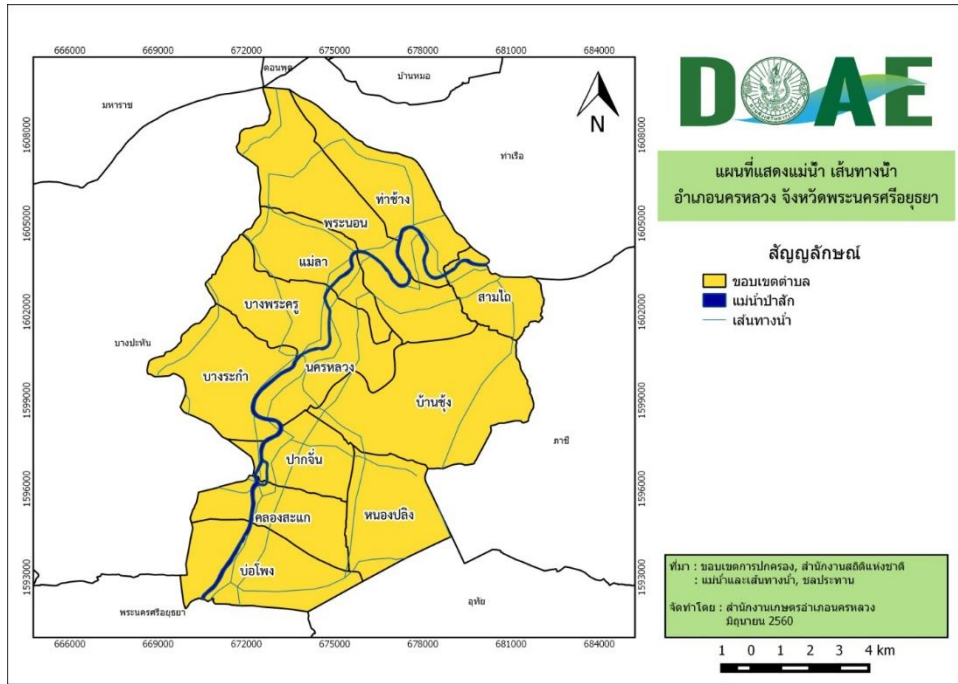

ภาพที่ ๑๘ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดิน ตำบลบ่อโพธิ์ อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

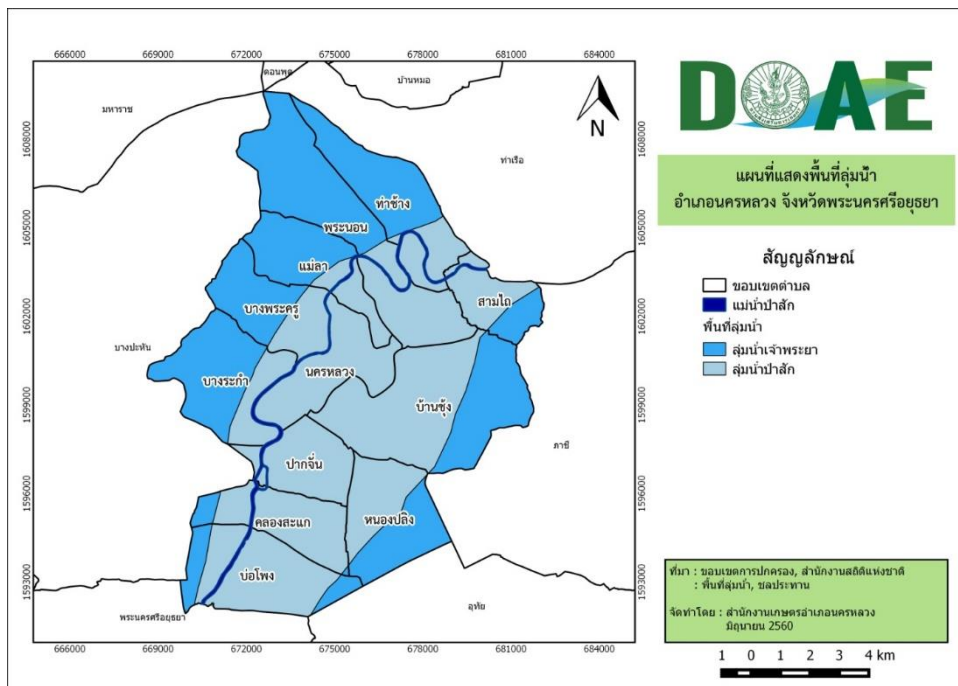
๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลบ่อโพธิ์ อำเภอนครหลวง เป็นพื้นที่อาศัยน้ำจากระบบชลประทานในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๑๐๐% ของพื้นที่ นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

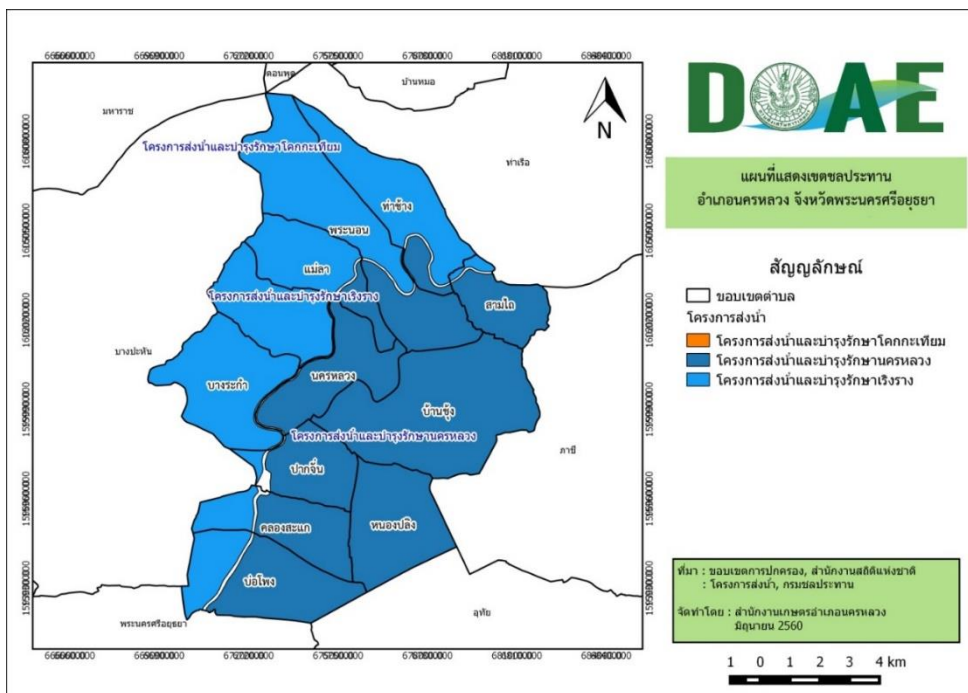
- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำ ลำคลอง ปกติ น้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน แต่เนื่องจากตำบลบ่อโพธิ์ใช้น้ำจากชลประทานเป็นหลัก แหล่งน้ำผิวดินจึงต้องใช้น้ำจากชลประทานด้วยเช่นกัน

ภาพที่ ๑๙ แสดงแม่น้ำ เส้นทางน้ำ ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมชลประทาน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ลุ่มน้ำ ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมชลประทาน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๑ แสดงเขตชลประทาน ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : กรมชลประทาน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI

ตำบลบ่อโพรงไม่มีสินค้ำเอกลักษณ์ประจำถิ่นหรือสินค้ำ GI

๑.๔ สีนค้ำเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำ ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

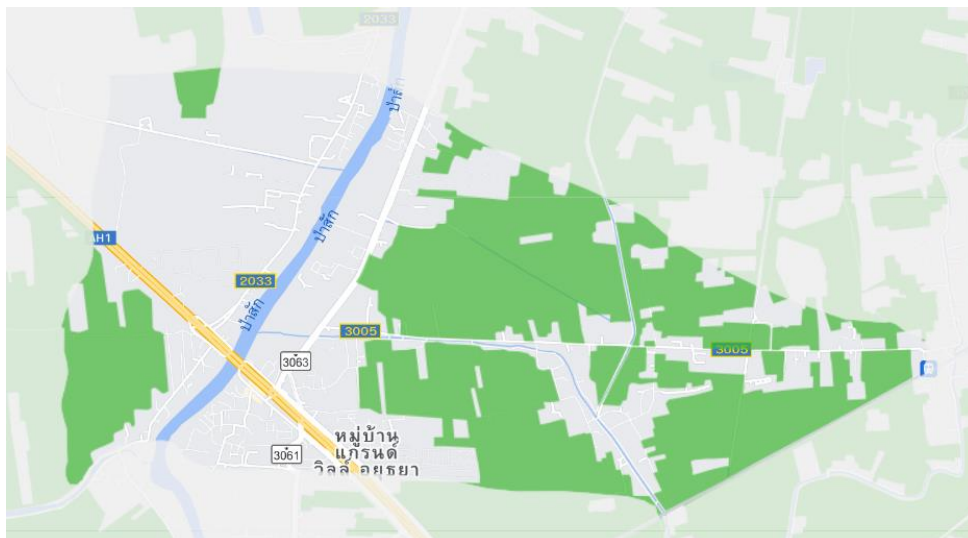
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลบ่อโพรง มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๓,๒๖๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓,๒๖๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

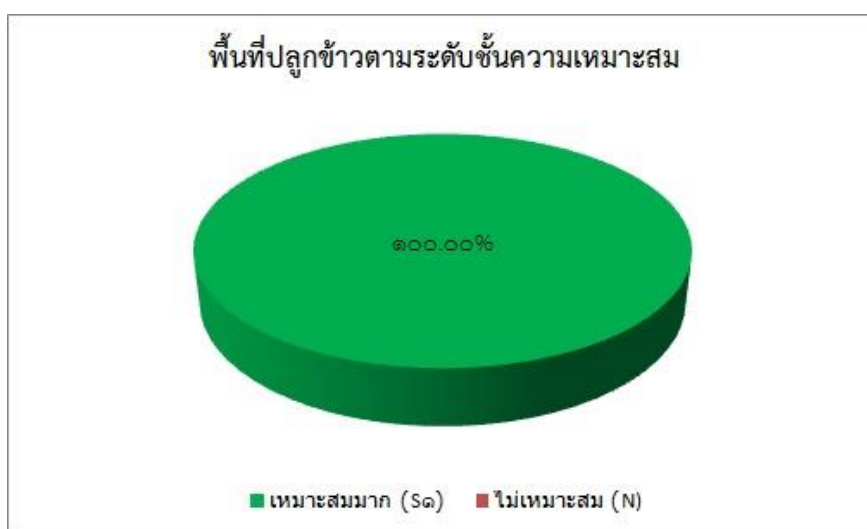
ตารางที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ตามเขตความเหมาะสมในการปลูกข้าว ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่เหมาะสมมาก ในการปลูกข้าว (ไร่) S๑	พื้นที่ไม่เหมาะสม ในการปลูกข้าว (ไร่) N	รวม (ไร่)
บ่อโพรง	๓,๒๖๘	-	๓,๒๖๘

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลบ่อโพง
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว ตำบลบ่อโพง
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

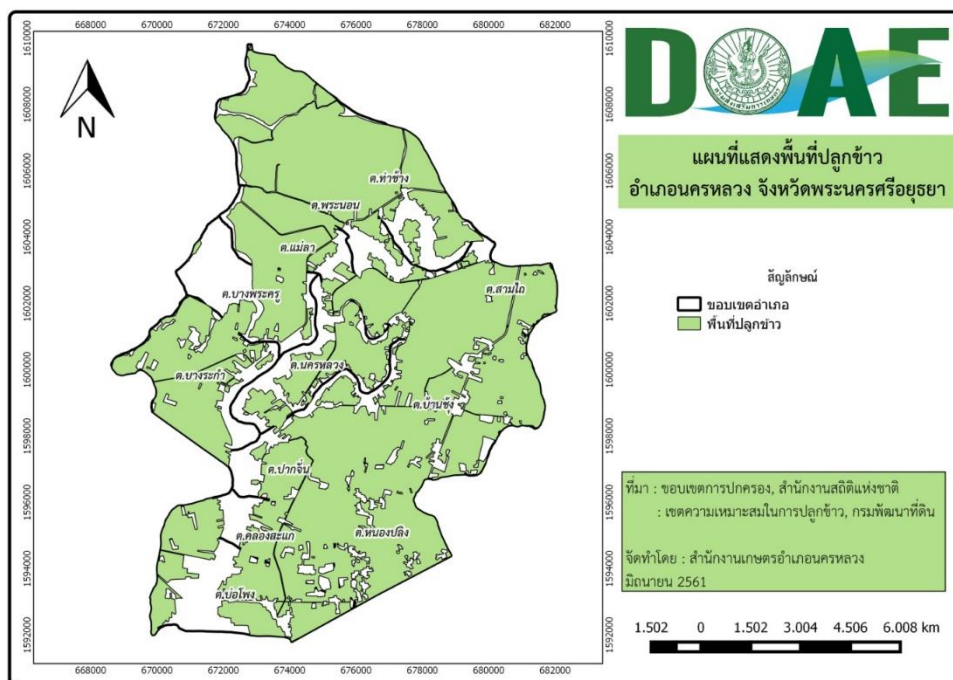
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒,๒๑๓.๔๓ ไร่ โดยหมู่ที่ ๖ มีพื้นที่นาข้าวมากที่สุด จำนวน ๗๗๓.๕๐ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๗ จำนวน ๔๘๖.๑๘ ไร่ และหมู่ที่ ๑ จำนวน ๓๕๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	จำนวนครัวเรือน	พื้นที่นาข้าวทั้งหมด (ไร่)
๑	๑๖	๓๕๒.๐๐
๒	๑	๑๕.๕๐
๓	๘	๑๗๖.๕๐
๔	๔	๙๕.๗๕
๕	๑๖	๓๑๔.๐๐
๖	๓๒	๗๗๓.๕๐
๗	๓๐	๔๘๖.๑๘
รวม	๑๐๗	๒,๒๑๓.๔๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

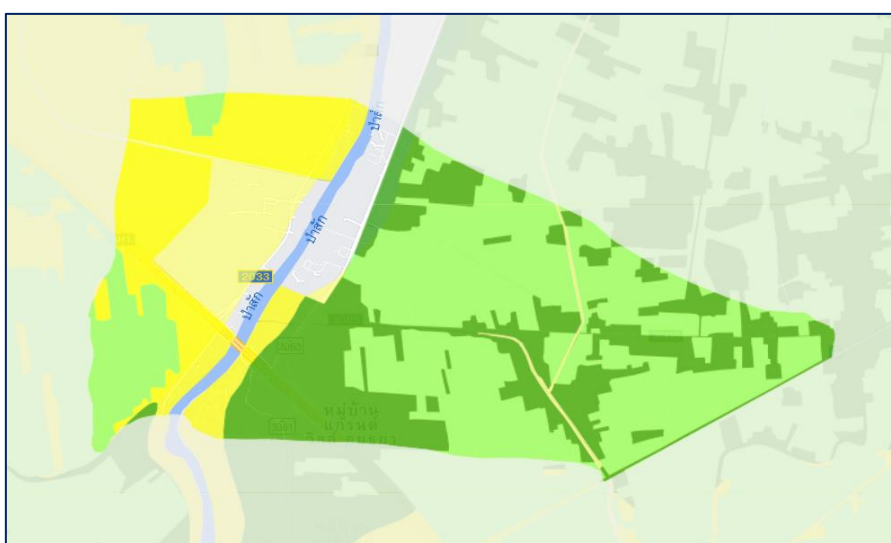
ภาพที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลบ่อโพง (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม
 ตำบลบ่อโพง มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๖,๖๑๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕,๒๑๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๘๓ มีความเหมาะสมปานกลาง จำนวน ๑,๔๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๗

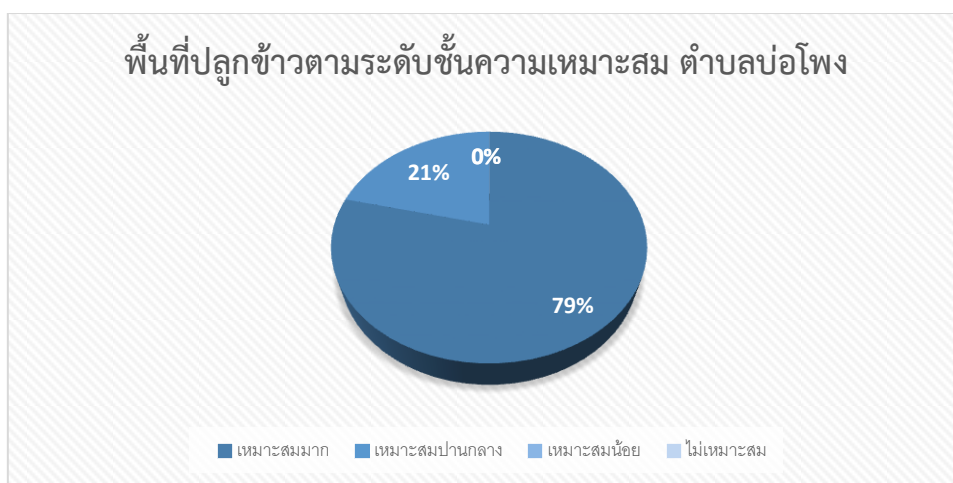
ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
บ่อโพง	๕,๒๑๔	๑,๔๐๐	-	-	๖,๖๑๔

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนครหลวง (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลบ่อโพง (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลบ่อโพง มีปริมาณผลผลิต จำนวน ๑,๙๔๓.๑๐ ตัน โดยหมู่ที่ ๖ มีปริมาณผลผลิตมากที่สุด ของตำบลบ่อโพง จำนวน ๖๖๕.๒๑ ตัน และมีปริมาณผลผลิตเฉลี่ย เท่ากับ ๐.๘๓ ตันต่อไร่

ตารางที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๑๖	๓๕๒.๐๐	๓๕๒.๐๐	๓๐๒.๗๒	๐.๘๖
๒	๑	๑๕.๕๐	๑๕.๕๐	๑๒.๕๖	๐.๘๑
๓	๘	๑๗๖.๕๐	๑๗๖.๕๐	๑๔๔.๗๓	๐.๘๒
๔	๔	๙๕.๗๕	๙๕.๗๕	๗๖.๖๐	๐.๘๐
๕	๑๖	๓๑๔.๐๐	๓๑๔.๐๐	๒๖๐.๖๒	๐.๘๓
๖	๓๒	๗๗๓.๕๐	๗๗๓.๕๐	๖๖๕.๒๑	๐.๘๖
๗	๓๐	๔๘๖.๑๘	๔๘๖.๑๘	๔๐๘.๓๙	๐.๘๔
รวม	๑๐๗	๒,๒๑๓.๔๓	๒,๒๑๓.๔๓	๑,๙๔๓.๑๐	๐.๘๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๗ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลบ่อโพง (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง เช่น ปทุมธานี๑ สุพรรณบุรี๑ กข๓๑ กข๔๗ กข๕๗ กข๖๑ เป็นต้น

(๒) การเตรียมดิน พื้นที่นาส่วนใหญ่เป็นการทำนาหว่านน้ำตม เกษตรกรมีการเตรียมดินโดยการไถ ทำเทือกและซักร่อง

(๓) การปลูกข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นการทำนาหว่านน้ำตม โดยใช้เครื่องหว่านสะพายหลัง

(๔) ระบบการให้น้ำ เกษตรกรใช้เครื่องสูบน้ำจากคลองชลประทานเข้าสู่แปลงนา

(๕) การดูแลรักษา เกษตรกรกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคนและสารเคมี มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชก่อนงอกควบคู่ไปพร้อมกับการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชหลังงอก

(๖) การใส่ปุ๋ย เกษตรกรส่วนใหญ่ใส่ปุ๋ยโดยใช้แรงงานคนในการใส่ปุ๋ยเคมี และใส่ปุ๋ยเคมีจำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อข้าวอายุ ๒๕-๓๐ วัน โดยใช้สูตร ๑๖-๒๐-๐ ร่วมกับสูตร ๔๖-๐-๐ ในอัตรา ๒๕ กก./ไร่ ครั้งที่ ๒ เมื่อข้าวอายุ ๘๐-๙๐ วัน โดยใช้สูตร ๑๖-๒๐-๐ ร่วมกับสูตร ๔๖-๐-๐ ในอัตรา ๒๕ กก./ไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีการเก็บเกี่ยวโดยใช้รถเกี่ยวนาดข้าว และรถขนส่งไปยังโรงสีหรือลานรับซื้อข้าว

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวทันที

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าวตามอาการของโรคและแมลง โดยใช้ทั้งสารเคมีและสารชีวภัณฑ์ร่วมกันในการป้องกันกำจัด

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอนครหลวง มีการปลูกข้าวในฤดูนาปีและนาปรัง โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอนครหลวง ดังนี้

ชนิดสินค้า (ข้าว)		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูนาปี	การปลูก				←————→								
	เก็บเกี่ยว	→————								←————→			
ฤดูนาปรัง	การปลูก			→————									←————
	เก็บเกี่ยว			←————→									

ภาพที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอนครหลวง มีต้นทุนการผลิตข้าว ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๔,๙๒๕ บาท

ตารางที่ ๒๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕/๖๖ ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท/ไร่)
๑	ค่าเตรียมดิน	๖๐๐
๒	ค่าเมล็ดพันธุ์ (นาหว่าน ๒๕ กก.ๆ ละ ๑๕ บาท)	๓๗๕
๓	ค่าจ้างหว่านข้าว	๖๐
๔	ค่าสารกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)	๓๐๐
๕	ค่าจ้างฉีดยากำจัดวัชพืช จำนวน ๒ ครั้ง	๑๒๐
๖	ค่าปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๑ สูตร ๑๖-๒๐-๐ + ๔๖-๐-๐ จำนวน ๒๕ กก.ๆ ละ ๑๘ บาท	๔๕๐
๗	ค่าปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ สูตร ๑๖-๒๐-๐ + ๔๖-๐-๐ จำนวน ๒๕ กก.ๆ ละ ๑๘ บาท	๔๕๐
๘	ค่าจ้างใส่ปุ๋ย ๒ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท	๑๒๐
๙	ค่าสารกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช (จำนวน ๓ ครั้ง) - สารกำจัดเชื้อรา - สารกำจัดแมลงศัตรูข้าว - ฮอร์โมน	๔๐๐
๑๐	ค่าจ้างฉีดยาสารกำจัดศัตรูพืช ๓ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท	๑๘๐
๑๑	ค่าฮอร์โมนและสารบำรุง	๒๖๐
๑๒	ค่าจ้างฉีดฮอร์โมนและสารบำรุง (จำนวน ๑ ครั้ง)	๖๐
๑๓	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสูบน้ำ ๘ ครั้งๆ ละ ๔๐ บาท	๓๒๐
๑๔	ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐
๑๕	ค่าขนส่งข้าวไปขายโรงสี	๑๖๐
๑๖	ค่าเช่านา	๑,๐๐๐
รวมต้นทุนนาหว่านน้ำตาม		๕,๓๕๕
ผลผลิต ๘๐๐ กก./ไร่ ราคา กก. ละ ๗.๒๐ บาท		๕,๗๖๐
กำไร		๔๐๕

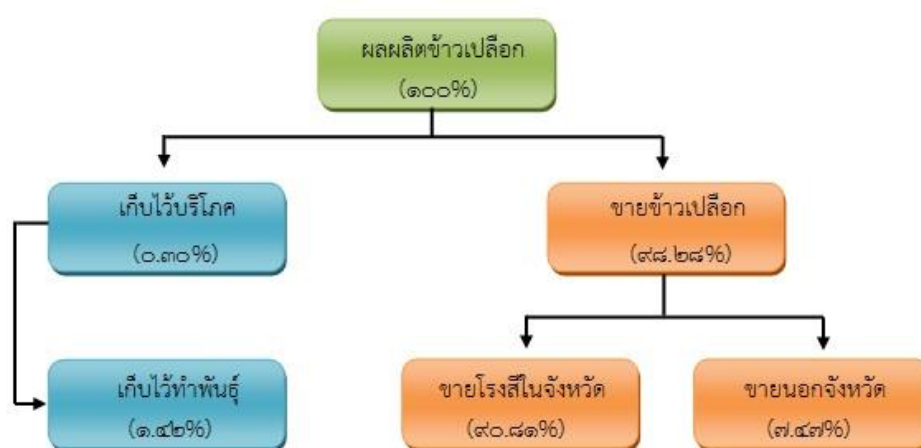
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

สถานการณ์การตลาดข้าว ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกษตรกรปลูกข้าวโดยใช้พันธุ์ข้าวตามความต้องการของตลาด ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตสูง คุณภาพดี เกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตและขนส่งไปขายยังโรงสีหรือท่าข้าวทันที มีเพียงบางส่วนที่เก็บไว้ทำพันธุ์และเพื่อบริโภค

(๑) วิธีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลผลิตเข้าสู่โรงสีหรือลานรับซื้อโดยตรง ซึ่งอำเภอนครหลวง มีโรงสี จำนวน ๑ แห่ง ท่าข้าว จำนวน ๒ แห่ง และมีบางส่วนขายให้กับโรงสีหรือท่าข้าวในบริเวณพื้นที่ข้างเคียงหรือจังหวัดข้างเคียง

ภาพที่ ๒๙ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๕)

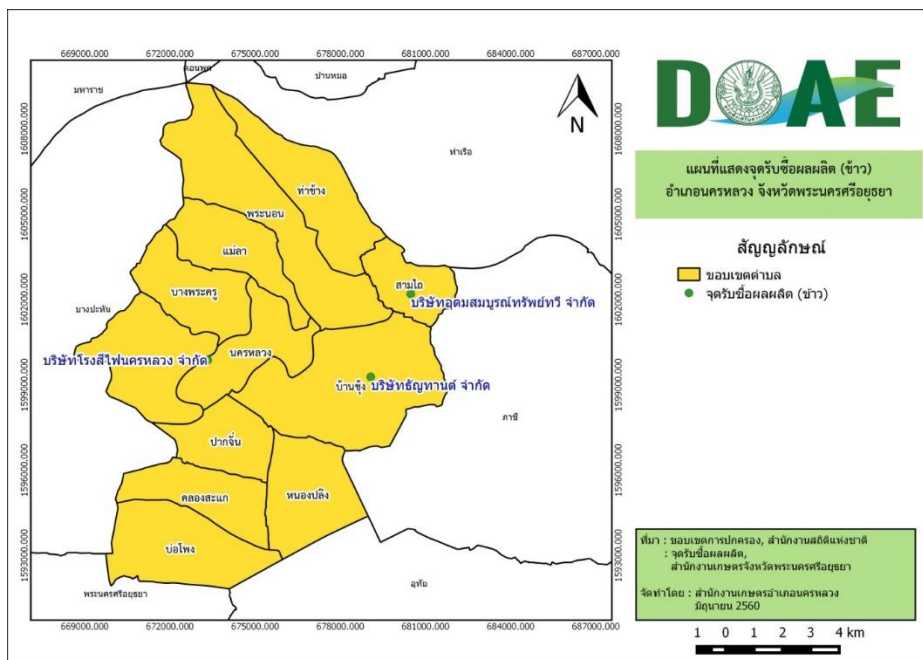
(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจุดรับซื้อผลผลิตข้าว ดังนี้

ตารางที่ ๒๔ แสดงจุดรับซื้อข้าว อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อำเภอ	ประเภทจุดรับซื้อ		กำลังการผลิต ตัน/วัน
	โรงสี (จำนวน)	ท่าข้าว (จำนวน)	
นครหลวง	๑	๒	๕๐๐

หมายเหตุ กำลังการผลิตเฉพาะจุดรับซื้อประเภทโรงสี

ภาพที่ ๓๐ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน ๑ ราย

๗.๑ องค์กรความรู้ที่ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๗.๑.๑ ใช้เมล็ดพันธุ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗.๑.๒ ใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่และการผลิต

๗.๑.๓ ระบบการดูแลการผลิตที่ดีและเหมาะสม

ตารางที่ ๒๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ ในด้านการผลิตข้าว ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางบุญสม ไปรยทอง	๗	บ่อโพรง	นครหลวง	๒๕๕๙	ข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า กล้วยน้ำว่า

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลบ่อโพรง มีพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการปลูกกล้วยน้ำว่า ทั้งที่ราบไม่มีน้ำท่วมขังและที่ลุ่มซึ่งควรยกแปลงหรือขุดล่องน้ำเพื่อระบายน้ำ ลักษณะดินเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำได้ดี มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ปานกลาง (pH ประมาณ ๕.๕-๗.๕) มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูปลูก ซึ่งในพื้นที่เกษตรกรมีการปลูกกล้วยน้ำว่า

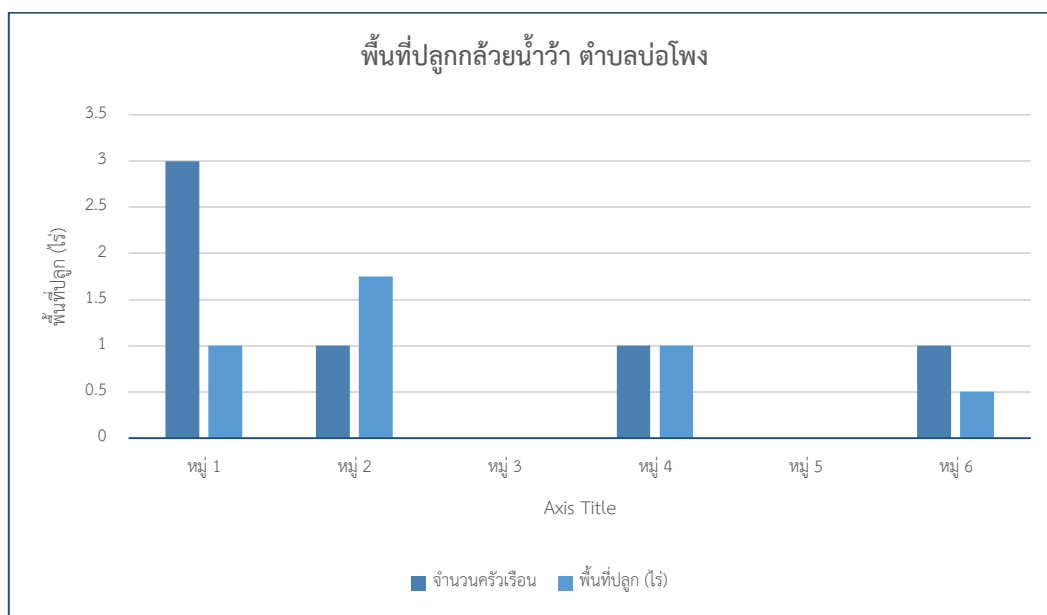
(๒) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า

ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๕.๒๕ ไร่ โดยพื้นที่หมู่ ๑ ปลูกมากที่สุด จำนวน ๒ ไร่ รองลงมาคือพื้นที่หมู่ ๒ จำนวน ๑.๗๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า (ไร่)
๑	๓	๑.๐๐
๒	๑	๑.๗๕
๓	๐	๐.๐๐
๔	๑	๑.๐๐
๕	๐	๐.๐๐
๖	๑	๐.๕๐
๗	๐	๐.๐๐
รวม	๖	๕.๒๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๑ แสดงการผลิตกล้วยน้ำว้า ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลโป่ง อำเภอนครหลวง มีพื้นที่การปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๕.๒๕ ไร่ ๖ ครัวเรือน โดยมีปริมาณการผลิต จำนวน ๓.๒ ตัน

ตารางที่ ๒๗ แสดงปริมาณการผลิตกล้วยน้ำว้า ตำบลโป่ง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พื้นที่การเกษตร (หมู่)	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๓	๒.๐๐	๒.๐๐	๑.๖	๐.๘๐
๒	๑	๑.๗๕	๑.๗๕	๑.๔	๐.๘๐
๓	๐	๐	๐	๐	๐
๔	๑	๑.๐๐	๑.๐๐	๐.๘	๐.๘๐
๕	๐	๐	๐	๐	๐
๖	๑	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๔	๐.๘๐
๗	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๖	๕.๒๕	๕.๒๕	๓.๒	
เฉลี่ย					๐.๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- ใช้หน่อกล้วยน้ำว้าพันธุ์ดี ต้านทานโรคและแมลงศัตรูพืช มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ หรือต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะปลูกเลี้ยงเนื้อเยื่อ

(๒) การเตรียมดิน

- ไถเพื่อพลิกกลับดิน และตากดิน ๗ - ๑๐ วัน เพื่อกำจัดวัชพืชและป้องกันโรคที่เกิดจากเชื้อรา

- เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม.

- ใช้ปุ๋ยคอกจำนวน ๑ กิโลกรัม เป็นปุ๋ยรองก้นหลุม

(๓) การปลูก

- ใช้ระยะปลูก ๓ x ๓ เมตร หรือ ๔ x ๔ เมตร

- แخذหน่อด้วยไตรโคเดอร์มา หรือสารป้องกันกำจัดเชื้อรา

- วางหน่อพันธุ์ที่เตรียมไว้กลางหลุมปลูก กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น

- รดน้ำให้ชุ่ม และคลุมดินบริเวณโคนต้นด้วยฟางข้าว หรือหญ้าแห้ง เพื่อเก็บความชุ่มชื้น และลดการระเหยของน้ำ

(๔) ระบบการให้น้ำ

- ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอโดยระบบน้ำหยดตลอดฤดูปลูก ๕- ๗ วัน/ครั้ง หรือสูบน้ำรดให้ชุ่ม สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ยกเว้นฤดูฝนเนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ

(๕) การดูแลรักษา

- การตัดแต่งหน่อกล้วยน้ำว่า หลังจากปลูกประมาณ ๓-๔ เดือน จะมีหน่อขึ้นมา รอบๆ โคนตัดแต่ง และหลังปลูกแล้วประมาณ ๗-๘ เดือน มีการไว้หน่อทดแทน ๑-๒ หน่อ
- การตัดแต่งใบกล้วยน้ำว่า จะทำการตัดแต่งช่วงที่ต้นเริ่มโตจนถึงเก็บเกี่ยวโดยเลือกใบแก่ และใบที่เป็นโรคออกเพื่อป้องกันต้นกล้วยโคนช่วงออกปลี

(๖) การใส่ปุ๋ย

- ใส่ปุ๋ย โดยแบ่งใส่ ๔ ครั้ง
- ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูก ๑ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัม/ต้น
- ครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากครั้งที่ ๑ ประมาณ ๒ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัม/ต้น
- ครั้งที่ ๓ ใส่ปุ๋ยคอกหลังจากครั้งที่ ๒ ประมาณ ๓ เดือน อัตรา ๕ กิโลกรัม/ต้น
- ครั้งที่ ๔ ใส่หลังจากครั้งที่ ๓ ประมาณ ๒ เดือน ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัม/ต้น

(๗) การเก็บเกี่ยว

- การเก็บเกี่ยวเริ่มต้นด้วยการตัดเครือกล้วยหลังจากกล้วยออกปลี ๑๐๐-๑๒๐ วัน
- ดูลักษณะความอ่อนแก่จากลักษณะผล ขนาดลูกกล้วย และเหลี่ยมของผลกล้วย

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- นำเครือกล้วยแขวนไว้บนราว ปล่อยให้ยางไหลจนแห้ง
- ทำความสะอาดผลและบริเวณปลายผลที่มีก๊ีบแห้งติดอยู่ออกให้หมด
 - ตัดกล้วยออกเป็นหวี ๆ ระวังอย่าให้รอยตัดซ้ำ
- บ่มกล้วยให้สุก โดยคลุมด้วยผ้าวางพักไว้ ๔-๕ วัน
- บรรจุลงแข่ง โดยมีใบตองรอง เพื่อป้องกันขอบซ้ำ

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

- กล้วยน้ำว่า เมื่อมีอายุ ๒ ปี ส่วนใหญ่จะเกิดโรคตายพลาญ มีวิธีการป้องกัน กำจัดโรค และแมลง ดังนี้
- ทำความสะอาดแปลงปลูก
- ใช้สารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา และบิวเวอร์เรีย ในการป้องกันโรค
 - ให้ตัดต้นที่เป็นโรคออกไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในแปลงปลูก

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง มีการปลูกกล้วยน้ำว้า ดังนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า										▽		
	←-----→											
					↔						↔	
											△	

สัญลักษณ์ ↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←-----→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง เป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ มีต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ๕,๒๖๕ บาท

ตารางที่ ๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
เตรียมแปลง	๕๐๐	
หน่อพันธุ์กล้วยน้ำว้า	๒,๐๐๐	ระยะปลูก ๔ x ๔ เมตร (๑๐๐ ต้น / ไร่)
ค่าจ้างปลูก	๓๐๐	
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๒๔๐	
ปุ๋ยเคมี๕๐..... กก./ไร่ (...๓... ครั้ง)	๑,๔๐๐	
ปุ๋ยคอก๕๐..... กก./ไร่ (...๑...ครั้ง)	๑๒๕	
ให้น้ำ๔..... ครั้ง/เดือน	๗๐๐	ค่าน้ำโดยเฉลี่ยครั้งละ ๕ ลิตร
เก็บเกี่ยววิถีโลกรัมละ	-	
รวม	๕,๒๖๕	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

มีการจำหน่ายผลผลิตอยู่ในร้านค้าชุมชน ส่งจำหน่ายตลาดสุวรรณเกลิยวทอง ส่งแม่ค้าทำขนมเช่นขนมไทย กล้วยทอด และบางส่วนเกษตรกรจะนำผลผลิตไว้บริโภคในครัวเรือน โดยการนำมาแปรรูป เป็นกล้วยตาก และกล้วยฉาบ

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่
ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่มีมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer
ด้านการปลูกกล้วยน้ำว้า

๑.๔.๓ ชนิดสินค้า มะม่วง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

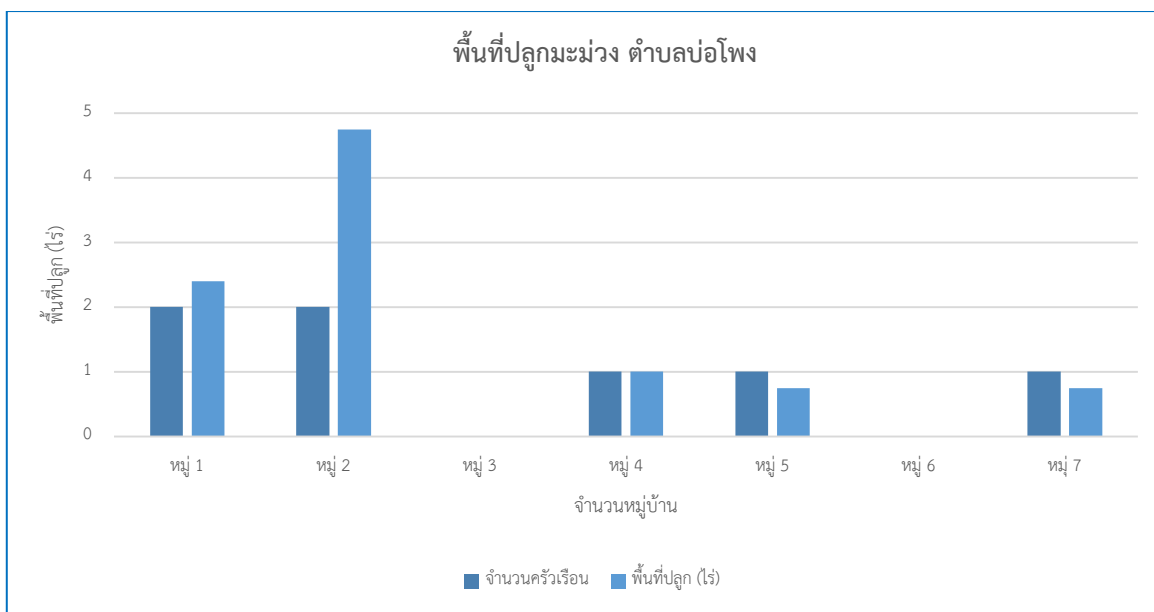
มะม่วง เป็นไม้ผลเมืองร้อน สามารถปลูกได้ทุกภาคของประเทศไทย ทั้งนี้เพราะมะม่วงเป็นไม้ผลที่
ขึ้นได้ง่าย เจริญเติบโตเร็ว สามารถขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิดตั้งแต่ดินเหนียวจนถึงดินร่วนปนกรวด แต่ดินที่
เหมาะสมที่สุดควรเป็นดินร่วนปนทรายหรือเป็นดินที่มีอินทรีย์วัตถุอยู่มาก ไม่เหนียวจนเกินไป ระบายน้ำได้ดี
และมีความเป็นกรด - เป็นด่างของดิน (pH) ประมาณ ๕.๕ - ๗.๕ ซึ่งในพื้นที่ตำบลบ่อโพรง มีการปลูกมะม่วง
โดยส่วนใหญ่เป็นการปลูกแบบสวนผสมกับพืชชนิดอื่น

(๒) พื้นที่ปลูกมะม่วง

ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกมะม่วง จำนวน ๘.๗๕ ไร่ โดยพื้นที่
หมู่ ๒ ปลูกมากที่สุด จำนวน ๔.๗๕ ไร่ รองลงมาคือพื้นที่หมู่ ๑ จำนวน ๑.๕๐ ไร่ ตามลำดับ
ตารางที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูกมะม่วง (ไร่)
๑	๒	๑.๕๐
๒	๒	๔.๗๕
๓	๐	๐.๐๐
๔	๑	๑.๐๐
๕	๑	๐.๗๕
๖	๐	๐.๐๐
๗	๑	๐.๗๕
รวม	๗	๘.๗๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๒ แสดงจำนวนพื้นที่การปลูกระวัง ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง มีพื้นที่การปลูกระวัง จำนวน ๘.๗๕ ไร่ ๗ ครัวเรือน โดยมีปริมาณการผลิต จำนวน ๗ ตันต่อปี

ตารางที่ ๓๑ แสดงปริมาณการผลิตมะม่วง ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พื้นที่การเกษตร (หมู่)	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๒	๑.๕๐	๑.๕๐	๑.๒	๐.๘๐
๒	๒	๔.๗๕	๔.๗๕	๓.๘	๐.๘๐
๓	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๔	๑	๑.๐๐	๑.๐๐	๐.๘	๐.๘๐
๕	๑	๐.๗๕	๐.๗๕	๐.๖	๐.๘๐
๖	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๗	๑	๐.๗๕	๐.๗๕	๐.๖	๐.๘๐
รวม	๗	๘.๗๕	๘.๕๐	๗	
เฉลี่ย					๐.๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- พันธุ์มะม่วง ควรเลือกพันธุ์ตามความเหมาะสมและตามจุดประสงค์ของผู้ปลูก โดยคัดเลือก พันธุ์แท้ พันธุ์การค้า ที่ตลาดต้องการทั้งภายในและภายนอกประเทศ เช่น พันธุ์น้ำดอกไม้เบอร์ ๔ น้ำดอกไม้สีทอง อกร่อง เขียวเสวย โชคอนันต์ เป็นต้น โดยใช้ต้นกิ่งพันธุ์สมบูรณ์ ความสูง ๕๐-๗๐ เซนติเมตร

(๒) การเตรียมดิน

- เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม.
- ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก จำนวน ๑ กิโลกรัม รองก้นหลุม

(๓) การปลูก

- ระยะเวลาปลูกของมะม่วง ขึ้นอยู่กับขนาดสภาพพุ่มของมะม่วงแต่ละพันธุ์ และตามต้องการของผู้ปลูก โดยทั่วไปจะใช้ระยะตั้งแต่ ๖x๖ เมตร ๘x๘ เมตร
- นำต้นพันธุ์มะม่วงมาปลูกตรงกลางหลุมแล้วปักไม้ยึดต้น ผูกเชือกเพื่อป้องกันลมโยก แล้วคลุมโคนด้วยฟางข้าวหรือหญ้าแห้ง แล้วรดน้ำให้ชุ่มต่อเนื่อง
- การปลูก ควรปลูกมะม่วงช่วงต้นฤดูฝน ถ้ามีระบบชลประทานปลูกได้ทั้งปี

(๔) ระบบการให้น้ำ

- หลังปลูก ถ้าฝนไม่ตกควรรดน้ำทุกวัน ช่วง ๗ วันแรก และ ๓- ๔ วัน/ครั้ง หรือ ๑๐ วัน/ครั้ง จนต้นมะม่วงเจริญเติบโตได้ตามอายุจนถึงออกดอกติดผลต่อไป ยกเว้นฤดูฝนเนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ

(๕) การดูแลรักษา

- ตัดแต่งกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ กิ่งเป็นโรคออก เพื่อสร้างกิ่งใหม่ที่สมบูรณ์ต่อไป กำจัดวัชพืช และทำความสะอาดโคนมะม่วง ป้องกันกำจัดและควบคุมโรคและแมลง

(๖) การใส่ปุ๋ย

- ใส่ปุ๋ยคอก ๑๐-๑๕ กก./ต้นและปุ๋ยเคมี ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๐.๕-๒ กก./ต้น/ปี โดยแบ่งใส่เป็น ๒ ครั้ง (ต้นฝน - ปลายฝน)

(๗) การเก็บเกี่ยว

- เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตามความต้องการ

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- เกษตรกรส่วนใหญ่ขยายผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวทันที หรือบรรจุลงภาชนะเพื่อการจำหน่าย หากผลผลิตมีมากเกินความต้องการหรือจำหน่ายไม่หมด เกษตรกรจะนำมาทำการแปรรูปเป็นมะม่วงกวน เพื่อการบริโภคในครัวเรือนหรือไว้จำหน่ายต่อไป

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

- ดูแลป้องกันกำจัดโรคและแมลง เช่น แมลงค่อมทอง โรคแอนแทรคโนส แมลงวันผลไม้ เกษตรกรอาจมีการห่อผลมะม่วงบ้างเพื่อป้องกันแมลงรบกวน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง มีการปลูกมะม่วง ดังนี้

ตารางที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะม่วง					▽							

สัญลักษณ์ ←---→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง มีต้นทุนการผลิตมะม่วง ๔,๔๔๐ บาทต่อไร่

ตารางที่ ๓๓ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
เตรียมแปลง	๕๐๐	
ต้นพันธุ์มะม่วง	๒,๕๐๐	
สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๒๔๐	
ปุ๋ยเคมี ๑๕-๑๕-๑๕ ๒ กก./ต้น/ปี	๙๐๐	
ปุ๋ยคอก ๑๐ กก./ต้น/ปี	๓๐๐	
เก็บเกี่ยว	-	
รวม	๔,๔๔๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

มีการจำหน่ายผลผลิตอยู่ในชุมชน ร้านค้าในตลาดชุมชน ผลผลิตบางส่วนเกษตรกรจะนำผลผลิตไป
บริโภคในครัวเรือน และนำมาแปรรูป เป็นมะม่วงกวน เพื่อบริโภคและจำหน่าย

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ด้าน
มะม่วง

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๔ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร				
๑. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	- แหล่งน้ำและระบบชลประทานยังไม่ทั่วถึง ไม่เพียงพอในบางพื้นที่	- พัฒนา/ปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อรองรับปริมาณน้ำในฤดูฝน - ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร	ทุกหมู่บ้าน	มาก
๒. การขาดแคลนน้ำทางการเกษตร	- ไม่มีแหล่งน้ำสำรองขนาดใหญ่เพื่อการเกษตร ใช้น้ำจากระบบชลประทานเป็นหลัก	- ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ ใช้น้ำน้อย	ทุกหมู่บ้าน	มาก
๓. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	- ดินมีการใช้ปลูกข้าวอย่างต่อเนื่องขาดการปรับปรุงบำรุงดิน	- ให้ความรู้เกี่ยวกับดินและการปรับปรุงบำรุงดิน	ทุกหมู่บ้าน	มาก
๔. พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า	- ไม่สามารถปรับพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมในการทำการเกษตรได้ - ค่าเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรสูงในบางพื้นที่		ทุกหมู่บ้าน	ปานกลาง

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด				
๑. โรคและแมลงศัตรูพืช	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชเป็นบางครั้ง - เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช 	<ul style="list-style-type: none"> - การเฝ้าระวังและการจัดทำแปลงพยากรณ์เพื่อเตือนการระบาด - ให้ความรู้เกี่ยวกับ โรคและแมลงศัตรูพืช การป้องกันกำจัด - ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ 	ทุกหมู่บ้าน	มาก
๒. ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	- ผลผลิตต่อไร่ต่ำในบางพื้นที่เนื่องจากการบริหารจัดการพื้นที่ไม่เหมาะสม	- ปรับปรุงการบริหารจัดการในกระบวนการผลิต	ทุกหมู่บ้าน	มาก
๓. คุณภาพของผลผลิต	- คุณภาพของผลผลิตยังไม่เป็นที่ต้องการของตลาด	- ส่งเสริมการผลิตพืชอาหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ เช่น GAP, เกษตรอินทรีย์ เป็นต้น	ทุกหมู่บ้าน	มาก
๔. ต้นทุนการผลิตสูง	- เนื่องจากการใช้ปัจจัยการผลิตในปริมาณที่สูงเกินความจำเป็น	- ให้ความรู้การลดต้นทุนการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ สารเคมี เป็นต้น	ทุกหมู่บ้าน	มาก
๕. ราคาผลผลิตตกต่ำ	- ราคาผลผลิตทางการเกษตรมีความไม่แน่นอน	- ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต, การเกษตรแบบแปลงใหญ่, เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงด้านราคา	ทุกหมู่บ้าน	มาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>ด้านเกษตรกรและองค์กร</p> <p>เกษตรกร</p> <p>๑. การรวมกลุ่มมีน้อยและไม่เข้มแข็ง</p> <p>๒. การบริหารจัดการสินค้า</p>	<p>- การรวมกลุ่มมีน้อย กลุ่มเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง ขาดการบริหารจัดการกลุ่มที่ดี</p> <p>- ขาดแนวคิดเชิงธุรกิจ เกษตรกรยังทำการผลิตแบบดั้งเดิม</p>	<p>- ส่งเสริมการรวมกลุ่ม สร้างการรับรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานแบบกลุ่ม</p> <p>- ส่งเสริมนวัตกรรมจากภูมิปัญญาชาวบ้าน</p> <p>- เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเชิงธุรกิจ</p>	<p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ทุกหมู่บ้าน</p>	<p>มาก</p> <p>ปานกลาง</p>

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์</p> <p>๑. การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า</p> <p>๒. บรรจุภัณฑ์</p>	<p>- การแปรรูปผลผลิตยังมีน้อย เกษตรกรยังไม่ให้ความสำคัญใน ก้านการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า</p> <p>- ยังไม่มีความโดดเด่น ไม่แสดง ความเป็นเอกลักษณ์</p>	<p>- ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อ เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร</p> <p>- ให้ความรู้ในด้านการแปรรูปและ ส่งเสริมนวัตกรรมด้านการเกษตร</p> <p>- ส่งเสริมการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ให้มีความเป็นเอกลักษณ์และ แสดงอัตลักษณ์</p>	<p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ทุกหมู่บ้าน</p>	<p>ปานกลาง</p> <p>ปานกลาง</p>

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน ๒. มีศูนย์เรียนรู้ ประชาชนชาวบ้านด้านการเกษตร ๓. เส้นทางคมนาคมมีความสะดวก ๔. มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และหน่วยงานภาคี ทั้งภาครัฐและเอกชน	๑. เกษตรกรส่วนใหญ่เช่าที่ดินในการประกอบอาชีพการเกษตร ๒. ขาดความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องเหมาะสม ๓. ขาดความเข้าใจในการปรับปรุงบำรุงดิน ๔. ขาดการรวมกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ๕. เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก
โอกาส (O) ๑. รัฐบาลให้การสนับสนุนภาคการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ๒. รัฐบาลสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงานด้านการเกษตร ๓. ความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ ๔. การจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางตลาดออนไลน์	SO กลยุทธ์เชิงรุก ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส (รุก เพิ่มขยาย) ๑. การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร $(S๑+S๒+S๔+O๑+O๒+O๓)$ ๒. การพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร $(S๒+S๔+O๑+O๒+O๓+O๔)$	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข เอาชนะจุดอ่อนโดยอาศัยโอกาส (ปรับปรุงตนเอง) ๑. การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม $(W๑+W๒+W๓+O๑+O๒+O๓)$ ๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร $(W๒+W๓+W๔+O๒+O๓+O๔)$
ภัยคุกคาม (T) ๑. ราคาปัจจัยการผลิตค่อนข้างสูง ๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ/ไม่แน่นอน ๓. การระบาดของโรค/แมลงศัตรูพืช ๔. ภัยธรรมชาติ (ภัยแล้ง) ๕. สภาพภูมิอากาศมีความแปรปรวน กระทบต่อผลผลิต	ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม (รักษาสถานภาพ) ๑. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน $(S๒+S๕+T๑+T๒+T๓+T๔)$ ๒. การจัดการปัจจัยการผลิต $(S๑+S๒+S๕+T๑+T๓+T๔+T๕)$	WT กลยุทธ์เชิงรับ ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม (เลิก หลีกเลี่ยง หนี) ๑. การบริหารจัดการศัตรูพืช $(W๒+W๓+W๕+T๓+T๕)$ ๒. การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม $(W๑+W๔+T๒+T๔)$ ๓. การใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น $(W๒+W๓+W๔+W๕+T๑+T๒+T๓+T๕)$

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

เพื่อสร้างการรับรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ ประชาชนชาวบ้าน เป็นต้นแบบ แหล่งเรียนรู้ ให้กับเกษตรกร การบูรณาการกับหน่วยงานภาคี ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเสริมสร้างโอกาสในการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

๑.๒ การพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร

เพื่อสร้างการรับรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าใจในระบบและรูปแบบตลาดสินค้าออนไลน์ สามารถดำเนินการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการขยายโอกาสในการจำหน่ายสินค้าด้านการเกษตร

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

เพื่อปรับปรุง พัฒนาระบบการผลิต ให้เหมาะสมในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร เช่น การปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น การปลูกพืชใช้น้ำน้อยเพื่อทดแทนการทำนาในสภาวะประสบปัญหาน้ำขาดแคลน เกษตรกรสามารถจัดหาและใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การนำ

แผนที่เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตร เพื่อการจัดการดินและน้ำ ผลผลิต อุปสงค์ อุปทาน รวมทั้งปัจจัยการผลิตให้สอดคล้องกันสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต

๒.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

เพื่อพัฒนาการผลิตทางการเกษตร โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เช่น การลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร การใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต การแปรรูปสินค้าทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่า

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ให้มีความพร้อมในการให้บริการแก่เกษตรกร สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ด้านการเกษตร

๓.๒ การจัดการปัจจัยการผลิต

เพื่อให้เกษตรกรมีความสามารถในการจัดหาและใช้ปัจจัยการผลิตในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและมีต้นทุนการผลิตทางการเกษตรที่ลดลง

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ การบริหารจัดการศัตรูพืช

เสริมสร้างความรู้ด้านโรคและแมลงศัตรูพืช การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชอย่างถูกวิธี สร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrated Pest Management – IPM) ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การเฝ้าระวังและการจัดทำแปลงพยากรณ์เตือน

การระบาดของศัตรูพืช เพื่อให้เกษตรกรสามารถป้องกันกำจัดได้อย่างทันท่วงที เป็นการลดความเสียหายทางผลผลิตที่เกิดจากการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืช

๔.๒ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

เพื่อบริหารจัดการทรัพยากร เช่น พื้นที่ แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมต่อการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร ส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับตัวรองรับผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงในด้านราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำได้อย่างเหมาะสม มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานของสินค้าเกษตร เพื่อปรับปรุงทรัพยากรทางการเกษตรให้เพียงพอ เหมาะสมต่อการผลิต

๔.๓ การใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการประกอบกิจกรรมการเกษตร เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นทางการเกษตรมาใช้ เพื่อเป็นการลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดความเสี่ยงในด้านราคาปัจจัยการผลิต

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เกษตรกรมีทรัพยากรที่มีความเหมาะสมในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร สามารถจัดหาและใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม
- เกษตรกรมีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้าเกษตรมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
- เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ได้
- เกษตรกรมีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง พร้อมพัฒนาสู่เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer, Young Smart Farmer)
- เกษตรกรมีการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องเหมาะสม การบริหารจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธีสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง
- เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่ เกิดความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน มีทางเลือกในการจัดจำหน่ายสินค้า มีตลาดรองรับผลผลิตสินค้าเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในไร่นา

กลยุทธ์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๕ การจัดการปัจจัยการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๖ การบริหารจัดการศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

กลยุทธ์ที่ ๗ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

โครงการที่ ๑ โครงการปรับระบบการปลูกข้าวในพื้นที่ลุ่มต่ำ

โครงการที่ ๒ โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำทางการเกษตร

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer (YSF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- YSF มีทรัพยากรที่มีความเหมาะสมในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร สามารถจัดหาและใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม มีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้าเกษตรมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
- YSF มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ และสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกรรายอื่นๆ ได้
- YSF มีการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องเหมาะสม การบริหารจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- วิสาหกิจชุมชน มีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้ามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
- วิสาหกิจชุมชน มีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม
- วิสาหกิจชุมชน มีความสามารถเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อนำมาพัฒนากิจการได้

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าออนไลน์

กลยุทธ์ที่ ๓ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- สถาบันเกษตรกร มีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้ามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
- สถาบันเกษตรกร มีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม

- สถาบันเกษตรกร มีความสามารถเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อนำมาพัฒนากิจการได้
- สถาบันเกษตรกร มีความสามารถในการแข่งขันทางการค้าเพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์กรเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าออนไลน์

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- แปลงใหญ่ (ข้าว) มีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้ามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
- แปลงใหญ่ (ข้าว) มีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม

- แปลงใหญ่ (ข้าว) มีความสามารถเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อนำมาพัฒนากิจการได้
- แปลงใหญ่ (ข้าว) มีการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบนิติบุคคล มีความสามารถในการบริหารจัดการ ทุน บุคคลและทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในไร่นา

กลยุทธ์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๔ การจัดการปัจจัยการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๕ การบริหารจัดการศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ศพก. สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่เข้ามาศึกษาดูงานได้
- ศพก. มีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า สามารถนำเทคโนโลยี

และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ได้เหมาะสม

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๔ การจัดการปัจจัยการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๕ การบริหารจัดการศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ที่ดิน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ปรับปรุงบำรุงดินให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะในการปลูกพืชให้เจริญเติบโตและให้ผล

ผลิตได้อย่างยั่งยืน

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ ๒ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่

๓.๓.๒ แหล่งน้ำ

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้พืชที่ปลูกได้รับน้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสม โดยจะต้องใช้การชลประทานเข้าช่วย ตามความหมายแล้วการชลประทานเป็นการให้น้ำแก่พืชโดยการเพิ่มความชื้นให้แก่ดินเพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืช

- เพื่อให้เกษตรกรรู้จักการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การจัดการปัจจัยการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

กลยุทธ์ที่ ๒ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

โครงการที่ ๑ โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำทางการเกษตร

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการ ส่งเสริมการผลิต สินค้าเกษตร ปลอดภัยได้ มาตรฐาน	เพื่อส่งเสริม การผลิต สินค้าเกษตร ปลอดภัยได้ มาตรฐาน	๑๒ ตำบล ๒๔๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๔๘,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๔๘,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๔๘,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๔๘,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๒. โครงการ ส่งเสริมการใช้ สารเคมีอย่าง ถูกต้องและ เหมาะสม	เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ความ เข้าใจในการ ใช้สารเคมี อย่างถูกต้อง และเหมาะสม และผู้ใช้ สารเคมี มี สุขอนามัยที่ดี ขึ้น	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ สนับสนุนให้แก่เกษตรกร ๕. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๖. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๓,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๓. โครงการ ส่งเสริมการใช้ ปุ๋ยเคมีอย่าง ถูกต้องและ เหมาะสม	เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ความ เข้าใจในการ ใช้ปุ๋ยเคมี อย่างถูกต้อง และเหมาะสม มีต้นทุนการ ผลิตลดลง	๑๒ ตำบล ๒๔๐ ราย ๑๒ แปลง	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. จัดทำแปลงสาธิตการใช้ ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ๕. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ สนับสนุนให้แก่เกษตรกร ๖. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๗. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓ แปลง	๕๗,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓ แปลง	๕๗,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓ แปลง	๕๗,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓ แปลง	๕๗,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๔. โครงการ ส่งเสริมการใช้ สารชีวภัณฑ์	เพื่อส่งเสริม การใช้สาร ชีวภัณฑ์ในการ ผลิตสินค้า เกษตรและ ลดต้นทุนการ ผลิต	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๕๗,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๕๗,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๕๗,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๕๗,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการผลิตสินค้า	๕. โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน	เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและลดต้นทุนการผลิต	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผลโครงการ	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๑. โครงการ พัฒนาแหล่ง เรียนรู้สินค้า เกษตรปลอดภัย ได้มาตรฐาน	เพื่อพัฒนา แหล่งเรียนรู้ ด้านการผลิต สินค้าเกษตร ปลอดภัย และส่งเสริม การผลิต สินค้าเกษตร ปลอดภัย	๑๒ ตำบล ๒๔๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการ ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ๔. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นการ ประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ ๕. ติดตาม เยี่ยมเยียน แหล่ง เรียนรู้ด้านการผลิตสินค้า เกษตรปลอดภัย ๖. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๐,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๒. โครงการ พัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer	เพื่อส่งเสริม และพัฒนา เกษตรกรไทย รุ่นใหม่ให้มี ความเข้มแข็ง และมี ศักยภาพการ แข่งขันในการ ผลิตทางด้าน เกษตรกรรม	๑๒ ตำบล ๒๔๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรรุ่นใหม่เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินการจัดทำหลักสูตร และศึกษาดูงานให้แก่ เกษตรกรรุ่นใหม่ที่จะเข้าร่วม โครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรรุ่นใหม่ที่จะเข้าร่วม โครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๓,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๓. โครงการ ส่งเสริม การตลาดสินค้า ออนไลน์	เพื่อ เสริมสร้าง ความรู้ความ เข้าใจใน ตลาดสินค้า ออนไลน์และ สนับสนุนช่อง ทางการจัด จำหน่าย สินค้า	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๒๗,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๒๗,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๒๗,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๒๗,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๔. โครงการ พัฒนาศักยภาพ องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจ ชุมชน	เพื่อพัฒนา ศักยภาพ องค์กร เกษตรกรให้ เข้มแข็งและ สามารถ พึ่งพาตนเอง ได้	๑๒ ตำบล ๒๔ กลุ่ม ๒๔๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือกกลุ่ม/ องค์กรเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ และศึกษาดูงานให้แก่กลุ่ม/ องค์กรเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๖๓,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการ ส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุง ดิน	เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ความ เข้าใจและ เห็นถึง ความสำคัญ ในการ ปรับปรุงบำรุง ดิน - เพื่อลด ต้นทุนการ ผลิต	๑๒ ตำบล ๒๔๐ ราย ๑,๒๐๐ ไร่	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. จัดหาปัจจัยการผลิต สนับสนุนให้แก่เกษตรกร ๕. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๖. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓๐ ไร่	๙๖,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓๐๐ ไร่	๙๖,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓๐๐ ไร่	๙๖,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓๐๐ ไร่	๙๖,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๒. โครงการ ส่งเสริมการใช้ ปุ๋ยอินทรีย์	เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ความ เข้าใจและ เห็นถึง ความสำคัญ ในการ ปรับปรุงบำรุง ดิน เพื่อลด ต้นทุนการ ผลิตจากการ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ทดแทน ปุ๋ยเคมี	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย จุดสาธิต ๒๔ จุด	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. จัดหาปัจจัยการผลิต สนับสนุนการจัดทำจุดสาธิต ปุ๋ยอินทรีย์ ๕. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๖. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๙๐ ราย จุด สาธิต ๖ จุด	๔๒,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย จุด สาธิต ๖ จุด	๔๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย จุด สาธิต ๖ จุด	๔๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย จุด สาธิต ๖ จุด	๔๒,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๓. โครงการ ส่งเสริมการใช้ น้ำอย่างรู้คุณค่า	เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ความ เข้าใจและ เห็นถึง ความสำคัญ ในการใช้น้ำ และบริหาร จัดการน้ำ ทางการ เกษตร	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ และศึกษาดูงานให้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๔. โครงการ ส่งเสริมการหยุด เผาในไร่นา	เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ความ เข้าใจและ เห็นถึง ความสำคัญ ของการไม่ เผาฟางข้าว และวัสดุ เหลือใช้ทาง การเกษตร	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ และศึกษาดูงานให้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๔. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุมหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
การแปรรูป ผลผลิตและ พัฒนา ผลิตภัณฑ์	๑. โครงการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจ ชุมชน	เพื่อพัฒนา ผลิตภัณฑ์ องค์กร เกษตรกรให้มี มาตรฐาน ตรงตามความ ต้องการของ ตลาด	๑๒ ตำบล ๒๔ กลุ่ม ๒๔๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือกกลุ่ม/ องค์กรเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่ เข้าร่วมโครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๗๒,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๒. โครงการ ส่งเสริมการแปรรูป ผลิตภัณฑ์	ส่งเสริมการ แปรรูปสินค้า เกษตรกรเพื่อ เพิ่มมูลค่า	๑๒ ตำบล ๒๔๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ และศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๗๒,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องการผลิตข้าวให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืชและใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิต จากระบบการผลิตทางการเกษตรที่เน้นการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรที่มีระบบการผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ โดยการให้ความรู้ในการปลูกข้าวที่ปลอดภัยตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practice)

๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งเกิดจากการใช้สารเคมีมากเกินความจำเป็น

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การผลิตตามมาตรฐานเกษตรดีที่เหมาะสม GAP (ข้าว) แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ ถ่ายทอดความรู้เรื่องสารชีวภัณฑ์ (การผลิตและการใช้) จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๑๖,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๒ ครั้ง จำนวน ๘,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ผลิตสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในการการผลิตข้าวปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP

๙.๒ เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลงจากการผลิตตามระบบการผลิตข้าวปลอดภัย

๙.๓ เกษตรกรมีการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่ของตนเอง

โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรในปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ขาดการพักพื้นที่และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรม โดยเฉพาะดินที่ใช้ในการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นดินขาดอินทรีย์วัตถุต่ำกว่า ๑.๕% มีการใช้ที่ดินทำการเพาะปลูกติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยไม่ได้เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินให้เหมาะสม เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ดินมีความเหมาะสมในการปลูกพืชและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน แนวทางในการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์และอินทรีย์วัตถุในดิน คือ การใช้พืชปุ๋ยสดในการปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพืชตระกูลถั่ว โดยการปลูกและไถกลบก่อนการปลูกพืชหลัก ซึ่งจะเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ทำให้การดูดซับอาหารของพืชหลักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการปรับปรุงบำรุงดิน
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๓ เพื่อปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินให้เหมาะแก่การทำการเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องดินและการจัดการดิน แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ สนับสนุนพืชปุ๋ยสด เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ จัดหาปัจจัยการผลิตสนับสนุนให้แก่เกษตรกร
- ๗.๕ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๓๒,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๔,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน ๒๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องดินและการจัดการดิน
- ๙.๒ พื้นที่การเกษตรของเกษตรกรได้รับการปรับปรุงบำรุงดิน จำนวน ๑๐๐ ไร่

โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในไรนา

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรในปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ขาดการพักพื้นที่และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรม โดยเฉพาะดินที่ใช้ในการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นดินขาดอินทรีย์วัตถุต่ำกว่า ๑.๕% มีการใช้ที่ดินทำการเพาะปลูกติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยไม่ได้เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินให้เหมาะสม เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ นอกจากนี้แล้วเกษตรกรส่วนใหญ่มักจะทำการเผาตอซังฟางข้าว เพื่อความสะดวกในการทำนารอบต่อไป ทำให้ดินยังมีความเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในประโยชน์และโทษของการเผาตอซังฟางข้าว เพื่อให้ดินมีความเหมาะสมในการปลูกพืชและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการงดเผาตอซังฟางข้าว
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๓ เพื่อปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินให้เหมาะแก่การทำเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องประโยชน์และโทษของการเผาตอซังฟางข้าว แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ สนับสนุนสารย่อยสลายตอซังฟางข้าวให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ จัดหาปัจจัยการผลิตสนับสนุนให้แก่เกษตรกร
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๓๒,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๔,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน ๒๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้และเข้าใจในประโยชน์และโทษของการเผาตอซังฟางข้าว
- ๙.๒ พื้นที่การเกษตรของเกษตรกรมีการใช้สารย่อยสลายฟางแทนการเผา จำนวน ๑๐๐ ไร่

โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรในปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ขาดการพักพื้นที่และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรม โดยเฉพาะดินที่ใช้ในการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นดินขาดอินทรีย์วัตถุต่ำกว่า ๑.๕% มีการใช้ที่ดินทำการเพาะปลูกติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยไม่ได้เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินให้เหมาะสม เป็นการใช้น้ำที่ดินที่ไม่ถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ดินมีความเหมาะสมในการปลูกพืชและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน แนวทางการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์และอินทรีย์วัตถุในดิน คือ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ในการปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ช่วยทำให้การดูดซับอาหารของพืชเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการปรับปรุงบำรุงดิน
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมี
- ๒.๓ เพื่อปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินให้เหมาะสมแก่การทำการเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องดินและการจัดปรับปรุงบำรุงดิน แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ จัดทำจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๒ จุด

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ จัดทำปัจจัยการผลิตสนับสนุนการจัดทำจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์
- ๗.๕ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๑๔,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๖,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการจัดทำจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องดินและการปรับปรุงบำรุงดิน
- ๙.๒ มีจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๒ จุด

โครงการส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องการผลผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืชจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และจำเป็นต้องใช้ ควรส่งเสริมให้เกษตรกรได้ทราบและตระหนักถึงโทษและอันตรายของสารเคมีที่เป็นอันตราย รวมทั้งควรสร้างการรับรู้ในการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่ใช้สารเคมี มีสุขอนามัยที่ดีขึ้น

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ใช้ในการป้องกันสารเคมีอันตราย

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ จัดหาวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนให้แก่เกษตรกร

๗.๕ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๒๑,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๖,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๙.๒ เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีอันตรายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์

๑. หลักการและเหตุผล

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน เกษตรกรทำการผลิตและจำหน่ายผลผลิตให้แก่พ่อค้าโดยตรง จึงประสบปัญหา ด้านราคาผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาที่ต้องการได้เอง ในขณะที่ต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการทำการเกษตรค่อนข้างต่ำ เกษตรกรมีแนวความคิดในการผลิตโดยต้องการผลผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย โดยมีได้ คำนึงถึงการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตนั้นๆ

การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรแปรรูปผลิตภัณฑ์ เป็นช่องทางการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตที่เกษตรกร ผลิตได้ และยังเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกรอีกทางหนึ่งด้วย

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร
- ๒.๒ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์ (ข้าว) จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๓ ศึกษาดูงานการแปรรูปผลิตภัณฑ์ (ข้าว) จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๒๔,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๒ ครั้ง จำนวน ๘,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการศึกษาดูงาน ๑ ครั้ง จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการแปรรูปสินค้าเกษตร
- ๙.๒ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องการผลผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืชจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิต จากระบบการผลิตทางการเกษตรที่เน้นการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรที่มีระบบการผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ ตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย
- ๒.๒ เพื่อส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย จำนวน ๑ จุด
- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย
- ๗.๔ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้
- ๗.๕ ติดตาม เยี่ยมเยียน แหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย
- ๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท
๘.๒ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้	จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท
- งบประมาณในการจัดการถ่ายทอดความรู้	๔,๐๐๐ บาท
- งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จัดอบรม	๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีอันตรายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องการผลผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสูญเสียปุ๋ยเคมีโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้แล้ว การใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมากเกินความจำเป็นที่พืชจะนำไปใช้ ก่อให้เกิดการสะสมและตกค้างผิวดิน ทำให้ดินเสื่อมสภาพได้

การใช้ปุ๋ยเคมีในพื้นที่การเกษตร ควรใช้ในปริมาณที่พอเหมาะ ตามปริมาณที่พืชต้องการ ควรมีการตรวจธาตุอาหารในดินเพื่อวิเคราะห์หาปริมาณธาตุอาหารที่ขาด และทำการใส่ปุ๋ยเคมีให้เพียงพอในปริมาณที่พืชต้องการ นับเป็นวิธีการใส่ปุ๋ยเคมีที่ให้ผลดีที่สุดและไม่เกิดการสิ้นเปลือง ยังช่วยลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรได้อีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ จัดทำแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน (๑๐ ไร่) จำนวน ๑ แปลง
- ๖.๒ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดทำแปลงสาธิตและการฝึกอบรม

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ จัดทำแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๗.๕ จัดหาวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนให้แก่เกษตรกร
- ๗.๖ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๗ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๑๙,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการจัดทำแปลงสาธิต จำนวน ๑๔,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถใส่ปุ๋ยเคมีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ๙.๓ มีแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยเคมีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องผลิตข้าวให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืชและใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิต เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร และเป็นการผลิตที่ปลอดภัยจากสารเคมีที่เป็นอันตราย ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการผลิตสินค้าเกษตร

๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งเกิดจากการใช้สารเคมีมากเกินความจำเป็น

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๑๙,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๑ ครั้ง จำนวน ๔,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ผลิตสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์

๙.๒ เกษตรกรมีการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่ของตนเอง

๙.๓ เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลงจากการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี

โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๑. หลักการและเหตุผล

ในสถานการณ์ปัจจุบัน เกษตรกรมีความต้องการผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ในปริมาณที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสม ตกค้างในผลผลิตและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตในการจัดการศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสาน (Integrated Pest Management - IPM) เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร และเป็นการผลิตที่ปลอดภัยจากสารเคมีที่เป็นอันตราย ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งเกิดจากการใช้สารเคมีมากเกินไปจนความจำเป็น

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ ถ่ายทอดความรู้การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๒ ครั้ง	จำนวน ๘,๐๐๐ บาท
๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ผลิตสารชีวภัณฑ์	จำนวน ๑๒,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน
- ๙.๒ เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์
- ๙.๓ เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลง

โครงการพัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม โดยภาคการเกษตรเป็นฐานผลิตวัตถุดิบเพื่อใช้เป็นอาหารที่สำคัญและทำให้ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญหรือครัวของโลก โดยส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์มีมูลค่า ๑.๑๖ ล้านล้านบาทต่อปี และภาคการเกษตรกรรมของไทยปัจจุบันมีประชากร ๒๒.๗ ล้านคน หรือ ๕.๘ ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕ ของประเทศ ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ ถึงปี ๒๕๕๑ ประชากรภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๑.๘๗ ต่อปี อันเนื่องจากลูกหลานเกษตรกรไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเคลื่อนย้ายสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในเขตเมือง หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นเช่นนี้จะเกิดผลกระทบต่อภาวะการผลิตอาหารและความมั่นคงด้านการผลิตอาหารได้ จำเป็นต้องเร่งรัดสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถ แข็งแรง และมีศักยภาพในการแข่งขันในการผลิตทางด้านเกษตรกรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนและสับเปลี่ยนเกษตรกรรุ่นเก่าที่ลดลงเฉลี่ยปีละ ๔๐๐,๐๐๐ คน และเพื่อเป็นบุคลากรที่สำคัญในสาขาเกษตรกรรมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรไทยรุ่นใหม่ให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพการแข่งขันในการผลิตทางด้านเกษตรกรรม

๒.๒ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ และเชื่อมโยงเครือข่าย

๓. เป้าหมาย

Young Smart Farmer หรือเกษตรกรรุ่นใหม่ที่น่าสนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ จัดทำหลักสูตรเสริมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ จัดศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการจัดทำหลักสูตรและศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๑,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๑ ครั้ง จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการศึกษาดูงาน ๑ ครั้ง จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับความรู้ ทักษะการประกอบอาชีพ และร่วมกันดำเนินกิจกรรมในรูปแบบเครือข่ายสามารถพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๙.๒ เกษตรกรรุ่นใหม่ได้เรียนรู้จากการศึกษาดูงาน สามารถนำมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพของตนเองได้

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั้นคือ การนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น อย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรมาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์กรเกษตรกรให้มีมาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด

๒.๒ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แก่องค์กรเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรในพื้นที่ จำนวน ๒ กลุ่ม (๒๐ ราย)

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ ถ่ายทอดความรู้มาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๔,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๒ ครั้ง จำนวน ๘,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรมีความรู้เรื่องมาตรฐานและการพัฒนาผลิตภัณฑ์

๙.๒ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร

โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าออนไลน์

๑. หลักการและเหตุผล

ตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์ อีกหนึ่งช่องทางของเกษตรกรไทยในการจำหน่ายสินค้าที่ทันสมัย รวดเร็ว และประหยัดเวลา ขณะที่ผู้บริโภคก็ได้รับความสะดวกสบาย สามารถเลือกซื้อสินค้าเกษตรและแปรรูปได้ทุกที่ทุกเวลา ทั้งยังพัฒนาขีดความสามารถด้านการค้าแก่เกษตรกร ให้สามารถทำการค้าได้อย่างชาญฉลาด และเข้าถึงเทคโนโลยี

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในตลาดสินค้าออนไลน์
- ๒.๒ เพื่อสนับสนุนช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรออนไลน์

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้ตลาดสินค้าออนไลน์ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๙,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๑ ครั้ง จำนวน ๙,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องตลาดสินค้าออนไลน์

โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั้นคือ การนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น อย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรมาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้

๒.๒ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเพื่อพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง

๓. เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรในพื้นที่ จำนวน ๒ กลุ่ม (๒๐ ราย)

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้แก่กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๑,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๑ ครั้ง จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการศึกษาดูงาน ๑ ครั้ง จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพองค์กร

๙.๒ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร สามารถนำความรู้มาพัฒนาของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรของตนได้

โครงการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๑. หลักการและเหตุผล

น้ำเป็นปัจจัยหลักสำหรับการเพาะปลูกพืช การปลูกพืชจึงต้องให้ได้รับน้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสมตามระยะเวลาที่ต้องการ สภาพการปลูกพืชที่อาศัยน้ำฝนตามฤดูกาลเพียงอย่างเดียว อาจมีโอกาที่พืชจะขาดน้ำในระยะเวลาใดระยะหนึ่งได้มาก เช่นเมื่อประสบกับปัญหาฝนทิ้งช่วงจนพืชขาดน้ำรุนแรงจนกระทั่งตายได้ หรือหากฝนตกมากเกินไปจนทำให้เกิดน้ำท่วมขังจนต้นพืชเหี่ยวเฉาเนื่องจากรากขาดอากาศจนกระทั่งตายได้เช่นกัน

ดังนั้นการจัดการให้พืชปลูกได้รับน้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสมจะต้องใช้การชลประทานเข้าช่วย ตามความหมายแล้วการชลประทานเป็นการให้น้ำแก่พืชโดยการเพิ่มความชื้นให้แก่ดินเพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืช และรวมรวมถึงการจัดการหาน้ำและการส่งน้ำเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นด้วย ในการจัดการชลประทานให้กับพืชปลูกจึงต้องคำนึงถึงน้ำ ดิน และพืชตลอดเวลา

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการใช้น้ำทางการเกษตร
- ๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการน้ำทางการเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องน้ำและการจัดการน้ำทางการเกษตร แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ ศึกษาดูงานการบริหารจัดการน้ำทางการเกษตร จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๒๔,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๖,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการศึกษาดูงาน จำนวน ๑๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องน้ำและการบริหารจัดการน้ำทางการเกษตร
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการบริหารจัดการน้ำในแปลงของตนเอง